

KARO VADAI APTARĖ PLANUS EUROPAI GINTI

OKUPANTAI VERČIA PROFESORIUS MARŠUOTI KAUNO GATVĖMIS

Rusai suvarė 70,000 žmonių, revoliucijai minėti eiseną užtruko tris valandas

Tešiam vakar pradėtas spausdinti Vilniaus radijo pranešimų užrašus. Skaitant juos, reikia turėti galvoje, kad jie yra okupanto paruošti.

Lapkr. 9 d. štai kas pranešta:

Spalių Revoliucijos 32 metinė sukaktis Kaune buvo įspūdinga. Vienybės aikštėje pro tribuną pražygiavo 70,000 žmonių minia. Iš tribunos maršuojančius sveikino aukštas komunistų partijos pareigūnas Maniūsis ir partijos Kauno miesto komiteto sekretorius Kapdankas.

Pro tribuną pravažiavo motorciklistai, pramarsavo Kauno Kultūros Rūmų studentai, Stalino rajono "Audiniai" (šilko fabriks), "Jėgos", "Raudonos Žvaigždės", trikotažo ir "Vilko" (kailių) fabriky darbininkai.

Kauno gatvėmis pramarsavo Žemės ūkio Akademijos profesoriai ir dėstytojai. Paskui juos sekė amatų mokyklos mokiniai, geležinkeliečiai, "Platono" fabriko darbininkai. Eisena truko daugiau 3 valandų. Vakare buvo suruošti koncertai ir spektakliai.

KLAIPĖDOJE VYKO DEMONSTRACIJOS

Klaipėdoje taip pat buvo suruoštos demonstracijos. Pirmiausia pro valdžios tribuną pramarsavo uosto darbininkai. Jų tarpe buvo kap. Zableckis, skiperiai Kriščiukaitis, Valuckas ir kiti. Laiyvų remonto darbininkai laimėjo pereinamą raudoną vėliavą.

Pramarsavo šaltkalviai, "Gulbės" fabriko darbininkai. Jų tarpe buvo stachanovietis Karaliovas.

Pro tribuną einančius sveikino deputatų tarybos pirmininkas Kardaševičius, partijos miesto sekretorius Kazlauskas ir kažkoks Jakimavičius.

ŠIAULIŲ DARBININKAI IŠVARYTI Į AIKŠTĖ

Šiaulių darbininkai taip pat maršavo miesto aikštėje. Pramarsavo "Elnio" darbininkai, šiemet padarę 4 milijonus rublių plane nenumatyto pelno.

Praėjo Brazauskio brigados avalininkai. Jų tarpe buvo seniausias darbininkas Gineitis. Šiaulių geležinkeliečiai šiemet gavo pirmą vietą Lietuvos geležinkeliečių tarpe. Pirmoje vietoje ėjo Čepulio brigada.

Ėjo "Rūtos" saldainių fabriko ir "Vėrpeto" darbininkai. Šiauliuose eiseną baigė moksleiviai ir motoreiklistai.

"GENERAL STURGIS" Į BOSTONĄ ATVEŽĖ DIDOKĄ BŪRĮ LIETUVIŲ

NEW YORK, N. Y., lapkr. 29 d. — Vakarij Bostono uostą įplaukė "General Sturgis". Jis atvežė šiuos lietuvius tremtinius:

Marma, Pijus, Marijona, Genovaitė. Jie apsigyvens 6812 S. Washenaw ave., Chicago 29, Illinois.

Micuta, Albinas, Ona, Danutė, Ramutė, Rasa — Rural Rt. 6, Lancaster, Ohio.

Petkelis, Antanas, Petronelė, Džiugas, Laimė — 56 Winter St., Brockton, Mass.

Pimpė, Alfonsas, Ksavera — 85 Vernon St., Waterbury, Conn.

Pleckaitis, Veronika, Ona — 12346 Stoebel, Detroit 4, Mich.

Praņkevičius, Kostas — 260 Ames St., Chicago 41, Ill.

Pustelnikas, Antanas, Genovaitė, Antanas — 123rd St., Orland Park, Ill.

Paukštys, Kazimieras, Jadvyga, Kęstutis, Gražina — 2714

CHMIELIAUSKAS VADOVAUJA KOLCHOZUI

Panevėžio aikštėje pramarsavo cukraus gamyklos kolektyvas, spalio mėnesį pagaminęs 170,000 tonų cukraus virš plano.

Kolektyvo priešakyje ėjo inžinierius Budekovas. Praėjo mėsos kombinato kolektyvas, Laurinaičio brigada, moksleiviai ir sportininkai.

Vėliau pro aikštę prajėjo "Pirmyn" kolchozinio ūkio raitelių kolona. Šiam kolchozui vadovauja Chmieliauskas. Panevėžyje suruošta eiseną užtrukusi dvi valandas.

MAŽEIKIUOSE BUVO SURINGTAS MITINGAS

Mažeikiuose buvo surengtas mitingas revoliucijai paminėti. Žmonės susirinko "Kultūros ir Poilsio" parke. Kalbėjo vykdomojo komiteto pirmininkas, "Lino" fabriko darbininkas Kerys, alaus gamyklos darbininkas Kairys ir kiti.

Viešnių valsčiuje komunistai sudarė "Vince Kudirkos" vardo kolchozą, o Akmenės valsčiuje sudarytas "Zemaitės" vardo kolchozas.

Per radiją buvo perskaityta Veterinarijos Akademijos docento Dr. Nainio straipsnis apie paruošimą sąlygų gyvulių žiemojimui kolchozuose.

W. 47th St., Chicago 32, Ill.

Rauchas, Emilija — 62 Lincoln St., Hartford, Conn.

Sabickienė, Magdalena — 541 School St., Minersville, Pa.

Sakalauskas, Jonas — 1248 59th St., Chicago, Ill.

Širmulis, Adomas, Veronika, Monika, Raimunda — 6924 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Skripkauskaitė, Bronė — 85-03 Warreham Pl., Jamaica Estates 3, L. I., N. Y.

Slepokovaitė, Dunia — 23 Westminster Rd., W. Hampstead, N. Y.

Šveinickas, Henrikas, Dagmara — Thread St., Wacubuc, N. Y.

Tautkus, Klemensas, Aleksandra, Alfredas, Rūta — 4441 So. Honore St., Chicago, Ill.

Tamulynas, Anupras — 444 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Ugianskis, Cesaris, Romanas — RFD 1, Whitehall, Mich.

Acheson atsisveikino su prezidentu

Sekretorius Dean Acheson atsisveikina prezidentą Trumaną, ponį prezidentienę ir jų duktę Margaritą, kai prezidentas išvyksta į Floridą. Prezidentas nutarė tris savaites pasilsėti. Key West jis išsivežė visą eilę svarbių dokumentų, kuriuos rengiasi studijuoti.

Vaičiaitienė, Stefaniya — 2 Nelson St., South Barre, Mass.

Vaitkevičius, Edmundas, Stasė, Vytautas, Ginta — 31 Railroad Hill St., Waterbury, Conn.

Valavičius, Gražina, Arūnas — RFD 2, Colchester, Conn.

Vekteris, Vincas — 34 Ruth St., Bridgeport, Conn.

Žlioba, Jeronimas — 408 W. 61st St., Chicago, Ill.

Atvykusius pasitiks organizacijų atstovai.

BALF Imigracijos Kom-tas.

Vėliausios Žinios

—Warren Austin dar kartą kreipėsi į Sovietų Sąjungą, patardamas Maskvai keisti užsienio politiką. Jis patarė rusams siekti taikos, nesiruošti karui ir nevartoti jėgos.

—Whittaker Chambers vakar pareiškė prisiekusiųjų teismui, kad 1945 metais jis informavo valstybės departamentą apie Amerikoje veikiančius Maskvos agentus. Jis sakė, kad Harold Ware, Lee Pressman ir Alger Hiss kompartijos buvo paskirti JAV politikai kreipti Stalinui tinkama kryptimi.

Hissui buvę įsakyma neverbuoti naujų narių į partiją, bet daryti įtakos į politiką. Chambers išvardijęs tuometiniam apsaugos pareigūnui Murphy visą eilę žmonių, dirbusių komunistams.

—John L. Lewis pareiškė, kad šandien susirinkus anglikasių unijos politinis komitetas. Komiteto nariai turėjo susirinkti vakar, bet Lewis atšaukė posėdį. Jei komitetas neleps anglikasiams tęsti darbą, tai ketvirtadienį kasyklos bus uždarytos. Arkstysvesnis nutarimas liepia dirbti iki mėnesio pabaigos.

—Vakar vakare nebuvo žinių iš Chungkingo radijo. Manoma, kad komunistai jau įsiveržė į kiniečių sostinę.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

—Lektuve skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

Komunistai įsiveržė į Chungkingą

HONG KONG, Kinija, lapkr. 29 d. Praeitą naktį Kinijos komunistai įsiveržė į Chungkingą. Kiniečių kariuomenės daliniai sulaukė priešą prie miesto, kad galėtų išvažiuoti atsakomingesni valdžios pareigūnai.

Premjeras Yen Hsi-shah šandien atvyko į Chengtu miestą, kur bus laikina Kinijos sostinė. Premjeras norėtų, kad užsienio diplomatai persikeltų į Chengtu.

Marš. Chiang mieste buvo iki ryto.

Dallas mieste sudegė lėktuvas

DALLAS, Texas, lapkr. 29 d. — Iš New Yorko į Meksiką skrendęs lėktuvas nukrito netoli aerodromo ir sudegė. Nelaimės metu gyvybės neteko 28 asmenys. 14 asmenų tebeguli ligoninėse, 3 jau išėjo, o vienas dingęs be žinių.

Lėktuvas pavaduotojas, prieš mirdamas, pareiškė vienam keleiviui, kad viename motore kilo gaisras, jis išjungęs visus motorus.

Lėktuvas skrido 46 asmenys. Jų tarpe buvo keli garsūs meksikiečiai.

Tyrinės kylančias kavos kainas

WASHINGTON, D. C., lapkr. 29 d. — Senatorius Gillette šandien paskelbė, kad agrikulūros subkomitetas nutarė ištirti kylančias kavos kainas.

Atrodė, kad spekuliantai sąmoningai paleido gaudus apie kavos stoką, o dabar sienauja gražų pelną. Skaitmens apie kavos importą sako, kad dabar krašte turėtų būti didžiausios kavos atsargos.

Komitetas taip pat tyrinės, kodėl javai atpigę, o maisto produktai nepinga.

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

AMERIKOS LAKŪNAMS TEKS PULTI STRATEGINES PRIEŠO POZICIJAS

Kiekviena Atlanto Sąjungos valstybė turės ginti savo uostus ir jūros pakraščius

PARYŽIUS, lapkr. 29 d. — Atlanto Sąjungos valstybių karo vadai šandien nusitarė dėl planų Vakarų Europai ginti. Posėdžių metu buvo paliesia visa šiaurės Atlanto sritis, liečianti šiaurės Afriką ir šiaurės ašigalį.

Posėdžiuose dalyvavo dvylikos valstybių štabų viršininkai. Pirmieji pasitarimai pradėti pirmadienį. Šandien ryte įvyko trijų valandų posėdis, o po pietų kariškiai dar kartą susirinko prancūzų jūros ministerijos rūmuose. Pranešimas sako, kad karo vadai vienbalsiai priėmė bendrą Atlanto Sąjungos gynybos planą.

Viršininkų nutarimą turės patvirtinti 12 valstybių karo ministariai. Šiomis dienomis įvyks Atlanto Sąjungos karo ministerijų posėdis. Vyrauja įsitikinimas, kad jie patvirtins specialistų paruoštus planus.

Iki šio metų nieko oficialiai nepaskelbtą, bet "Associated Press" patyrė, kad karo vadai padarė kelis svarbius nutarimus. Tvirtinama, kad pirmoji apsaugos linija bus Elba, o ne Reinas, kaip anksčiau buvo skelbiama. Šis nutarimas turi didelės svarbos, nes jis vers ir kitoje Reino pusėje gyvenančius žmones ruošti apsaugai. Jei būtų nutarta gintis tikrai nuo Reino, tai rytuose gyvenantiems nebūtų didelio noro prieintis.

Karo vadai nutarė įpareigoti JAV imti atsakomybę už visą strateginį bombardavimą tarp dviejų kontinentų. Amerikos lakūnai turės pasiekti visus svarbesnius strateginius priešcentrus. Prancūzų, britų ir kitų valstybių aviacija turės pulti priešą fronto ruože ir pasirūpinti priešlėktuvine apsauga.

Karo vadai nutarė suderinti Amerikos, britų, prancūzų ir olandų laivynų karo veiksmus. Bet kiekvienos valstybės laivynas esąs įpareigotas ginti savo uostus ir jūros pakraščius. Svarbiausias apsaugos jėgas teks Vakarų Europos valstybėms, bet jos bus papildytos karo jėgomis iš kitų kraštų.

Visi regionaliniai apsaugos planai suderinti su bendru Atlanto Sąjungos apsaugos planu.

Priešmūšio planą Vakarų Europai ginti, bus paskirstyti JAV kongreso paskirti pinigai ginklams įsigyti.

LONDONAS, lapkr. 29 d. — JAV yra pasiruošusios pildyti Atlanto Sąjungos įpareigojimus, — šandien pareiškė krašto apsaugos sekretorius Louis Johnson. Jei priešas veršis į Vakarų Europą, JAV stos į karą.

H. BRIDGES KOMPARTIJOS KNYGUTĖ BUVO IŠDUOTA DORGAN VARDU

Australijoje gimęs komunistas tarėsi su Earl Browder apie jūrininkų streikus

SAN FRANCISCO, Cal., lapkričio 29 d. — Harry Bridges komunistų partijos knygutė buvo išduota Dorgan vardu, pagal jo motinos mergautinę pavardę. — teismui pareiškė John Schomaker, buvęs komunistų partijos narys ir Pacifiko pakraščiu uosto darbininkų unijos pareigūnas.

Schomaker pats matė paties H. Bridges pasirašytą pareiškimą įstoti į komunistų partiją. Pareiškimas pasirašytas Bridges vardu, bet partijoje prašyta jį vadinti Dorgano vardu.

SCHOMAKER DAVĖ PARTIJOS KNYGUTĖ

Pirmas Bridges pareiškimas buvo atiduotas Sam Darcy žinion, kuris 1933 metais tvarkė visus organizacinius partijos reikalus.

Bet 1935 metų gruodžio mėnesį, kai pasibaigė partijos knygutė, pats Schomaker asmeniškai įteikė Harry Bridges naują.

Schomaker tvirtina, kad Bridges kvietė ir kitus jūrininkų unijos pareigūnus įstoti į komunistų partiją ir mokėti mokesčius.

TARĖSI SU PARTIJOS VADU BROWDERIU

Šandien Schomaker pareiškė teismui, kad jis pats matė Harry Bridges besitarianį su Earl Browderiu, tuo metu buvusiu vyriausiu komunistų partijos vadu. Pasitarimai

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

—Londonan atskridęs krašto apsaugos sekretorius Johnson pareiškė, kad Europa bus ginama nuo Hamburgo iki Adriatikos jūros.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

"ATŽALYNAS" GERAI PASIRODĖ

Praeitą sekmadienį Lietuvių Auditorijoje Am. Lietuvių Piliėčių Klubu parengime "Atžalynas" suvaidino V. Adomėno 3 veiksnių komediją "Svetimos plunksnos". Auditorija buvo perpildyta publika, kuri susirinko pamatyti šios premjeros.

Dailininkai Liudas Vilimas ir Albinas Bielskis scenai paruošė dekoracijas pagal modernųjį skonį. Buvo gerai pritaikintos šviesos, kurios darė spalvingą plastikinį vaidybos efektą.

Veikalą vertinti kiekvienas gali savotiškai, tai skonio ir psichologijos reikalas. Objektiviai žiūrint į šios komedijos turinį, tenka pasakyti, kad ji neturi tvirtos fabulos. Vis dėlto jos "tuštūbė" išlygino gerai p. Jurgio Blekaičio sumonyti artistai. Scenoje buvo parbrėžti: jaunystė, veiksmai, džiaugsmas ir nusivylimai.

Nereikia maišyti dviejų pagrindinių teatro meno dalykų: turinio ir vaidybos. Man prisimena vieno režisieriaus žodžiai: nesvarbu, ką vaidinate, bet kaip. Dirbdamas teatre, kiekvieną penktadienį girdėdavau jo pastabas repetitorijoje. Ši rūpė vaidino antrus metus tam pačiam teatre labai silpną komediją. Kritikai žiūrėjo tiksliai iš vaidybinės pusės ir vertino tiksliai aktorių veiksmus.

Kai kas gali senį Čiurką įtarti dideliu vikrumu ir tuščia ambicija. Juk kas nori vogti, tas turi turėti greitas kojas. O jis juk buvo viso skandalo inžinierius — snausti jam nebuvo ko.

"Dievas užkorė man netikusį sūnų", dejavo Jonas Kelečius, kuris vaidino ilgą ir sunkią tėvo Čiurkos rolę. Sūmaus rolę vaidino Antanas Minega, kurio užduotis taip pat buvo sunki. Tėvas ir sūnus sudaro komedijos branduolį. Tėvas Čiurka randa pamestą gelžkelio stotyje dailininko Tamonino pinigėlių su dokumentais. Čiurka, kaip apskirus miesto šunadvokatis, sugalvoja kvailą dalyką: savo žioplą sūnų, neturėdamas kur dėti, kaip pvz. Štalinas savo Vaską, nori apvedinti su burmistro dukra Paula. Juodu nuvyksta į provinciją pas Butkus. Burmistro sesuo ir dukra mano, kad Pranas Čiurka yra tikrasis dailininkas Tamoninis, kurio jos pirmiau nepažino, tiksliai susirašinėdavo. Dabar jis turėjo atvykti pas jas į svečius. Apdavikus jos priima su išskiestu rantom. Čia ir prasideda visos Čiurkų bėdos, kai Paulos meilė su rudaplaukiu Pranu nesiklijuoja. Tėvas moko sūnų

"mylėti" Paulą, nuduoti dailininką ir daro visa, ką gali, bet "nedakepčlis" sūnus nepataikoma — išeina priešingai. Pagaliau burmistro tarnaitė Teklė, kurios rolę su išraiška atliko Zuzana Venclauskaitė, čiumpa jaunąjį Čiurką už paliktą lopšį...

Burmistro sesers Agotos rolę vaidino p. Ona Trečiokienė, o dukters Paulos — p. Nelė Apeikienė. Juodvi savo roles labai gerai atliko. Paulos rolėje Apeikienėi teko išgyventi keletą skirtingų charakterių bei temperamentų — neapsakomas džiaugsmas ir nusivylimas. Ji buvo tikra artistė.

Buvo geras tipas provincijos laikraščio reporterio rolėje Vaclovas Macieža. Jo interviu su tariamuoju dailininku Pranu Čiurka buvo tikrai įdomus ir gerai vaidino. Šepetys.

Nauji biznieri

Teko neseniai apsilankyti Rožių Žemėje, kur susikongregavę daug biznierių, ypač Michigan ave. Nemaža biznierių ir lietuvių. Čia tarp 108 ir 10758 Michigan ave. ponai Albertas ir Josephinė Grėbliūnai įsteigė naują biznį — iškaštingą ir gražų restoraną. Čia parduodami ir saldainiai, cigarai, papirosai, laikraščiai, žurnalai ir visa, kas tik reikalinga jau nuolūpiui. Restoranas labai švarus, valgiai šviežūs ir labai skaniai pagaminti. Ypač man buvo gardūs kopūstai, kokių negausite visame Roselande.

Ponai Grėbliūnai dar visai jauni žmonės, labai malonūs, draugiški. Bet pasiryžo įsteigti tokį daug kainuojantį ir gražų biznį. Apsilankę įsitikinę, kad...

Ar bus angliakasių streikas

Chicagoj turimomis žiniomis, angliakasių streikas, kuris buvo numatytas lapkričio 30 d., yra nukeltas vėlesniam laikui. Spėjama, kad gal bus su kasyklų savininkais susitarta.

Kazimieras Mališauskas

Gyveno 5541 S. Paulina St. Mirė 1949 m. lapkričio 23 dieną, 4:00 val. popiet, sulaukęs 88 metų. Gimęs Lietuvoj, Panevėžyje, Kupraličko par. Dėlavos miestelis. Amerikoje išgyveno 40 m. Paliko nuliudę 2 brolius: Juozapas ir Jonas; artima giminė Elena Mališauskas ir jos šeima; pusbroliai, pusseserės ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų. Laidotuvėms rūpinasi Helen Mališauskas. Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4605 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks penktad., gruodžio 2 d., 8:30 val. ryta. Iš koplyčios į šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kazimiero Mališausko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudę lieka: Broliai, Pusbroliai, Pusseserės ir Giminės. Laid. direkt. J. F. Eudeikis. Tel. Yards 7-1741.

Ši šeštadienį LIETUVIŲ TEATRAS pradeda savo veiklą

Juozo Grušo dramą "TEVAS" įsikūręs Chicagoje LIETUVIŲ TEATRAS šeštadienį, gruodžio 3 d. debiutuoja prieš lietuvių visuomenę. Šis scenos veikalas pirmą sykį išvydo Kauno sceną tik 1944 metais, išaukęs kritikos ir žiūrovų nemenką palankumą.

LIETUVIŲ TEATRO pastatyte pirmą sykį Chicagoje vaidina Alfars Brinka (Kauno Valst. Teatras), Petras Mačys (Lietuvių teatro pionierius, Vilniaus ir šiaulių Valst. Teatras), Lilija Barčaitė (savo sceninę karjerą pradėjusi vokiečių teatre), Stasė Kielaitė ir Kazys Oželis (Vokietijoje veikusio Tremties Teatro artistai), Ona Petravičiūtė (Kauno ir Klaipėdos Valst. Teatras).

Iš pažįstamų veidų veikalė dalyvauja Elena Petrokaitė, Salomėja Aleksūnaitė, Juozas Bražys, Julius Baltiuvicius, Kazys Vešota, Jurgis Voldemaras. Visiškai naujai pasirodo Kostas Balčiūnas.

Veikalo veiksmas vyksta Lietuvoje 1935 metais, turtingo žemvaldžio sodyboje ir provincijos apylinkės teisme.

Ieškoma George Globes sesuo

Lapkričio 21 d. mirė George Globes, maždaug 65 metų amžiaus. Kiek žinoma, Chicagoje jis turi seserį.

Siaurinėje miesto dalyje policija surado nusilpusį Globes, kuris buvo reikalingas globos medikalės pagalbos. Lapkričio 15 d. jis buvo nugabentas į Pataisos namų ligoninę, kur ir mirė.

Velionio Globes giminės yra prašomi tuoj susižinoti su Missing Persons Bureau, Chicago Police Dept., 1121 So. State St., Room 311. Tel. WAbash 2-4747, Extension 201.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garbinasi "NAUJIENOS"

Šaunus "Namy sušildymo" pobūvis

Ponios Onos Dovgin "house warming" pobūvyje dalyvavo per 100 žmonių

Prieš metus laiko p.ia Ona Dovgin įsigijo namą, adresu 5916 Normal Blvd. Vietą graži. Namai didokas, — net 10 kambarių. Bet ji reikėjo sutvarkyti, pertaisyti, išgražinti, išdekoruoti. Emė daug laiko, kol viskas buvo padaryta taip, kaip naujoji šeimininkė pageidavo.

Bet štai pagaliau darbas baigtas. Ir toms pabaigtiems atžymėti p.ia Dovgin pakvietė gausią būrį savo draugų ir pažįstamų, surengdama vadinamąjį "namų sušildymo" pobūvį. Lapkričio 26 d. suvažiavo per šimtą žmonių. Vieni pasiūliko ilgiau, kiti trumpiau, o dar kiti... dar ir antrą dieną.

Ir kas tik atvyko, tas buvo tinkamai pasitikėtas ir pavaišintas. Vaisės gi buvo tikrai karališkos: kalakutiena, vištiena, puikiai paruošta žuvis, namie gamintos dešros ir t. t. ir t. t. Troškuliui numalsinti irgi nieko netrūko. Ar reikia tad stebėtis, kad kai kurie ir kitą dieną dar vaišinosi.

Pobūvyje dalyvavo Dr. Aglinskis ir ponai, Dr. K. Drangelis, Dr. Waicechowski, pp. Ridikai, Rypkevičiai, Augustai, Nora Gugis, Simkus, Noverai, Meteliai, Senas Petras ir t. t.

Paskutinės ceremonijos, atseit, namo "krikštytos" įvyko pirmadienio vakarą. Tam ypatingam įvykiui buvo parūpinatas šampano butelis. —k.

Sunkiai serga Kazimieras Juozapaitis

REIKIA JAM KRAUJO

Cook kauntės ligoninėje guli Kazimieras Juozapaitis. Jis sunkiai serga ir yra reikalingas kraujo. Gal kas iš jo draugų bei pažįstamų sutiktų duoti kraujo.

Juozapaitis yra ligoninės Ward 23-me.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROvehill 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 2109 CICCERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIODĖSIO VALANDŲ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. 3319 LITUANICA AVE.
PROspect 6-0099 YARDS 7-1138-1139
Tamsa turis gyvena kitose miesto dalyse gausios koplyčios arties jūo namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YARDS 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
3 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W.G.E.S. 1390 k.

NARIAI
Chicago Lietuvių Direktorijų Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
* TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE
L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YARDS 7-4908
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572
LEONARD A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YARDS 7-0781
P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED ST. 710 WEST 18th ST.
Telephone YARDS 7-1911

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. Olympic 1003
LACHAWICZ IR SŪNŪS
Tel. Virginia 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE
Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO. (Not Inc.)
119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.
Telefonas: BEverly 8-3632

GELININKAS
PETRO FLORIST
Gėlės mėgstantiems, vestuvėms, bankietams, laidotuvėms, papuošimams.
ROY R. PETRO
5519 So. Harlem Ave.
Tel. RELiance 5-0763
Residence: PORTsmouth 7-9020

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS
GELINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 S. Wentworth Ave.
Tel. STEwart 3-2454 ir HUDson 3-2224.

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 5870

LOVEKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7-7308

Chicago Draugijų, Klubų Valdybos 1949 Metams

SIMANO DAUKANO DRAUGIŲ VALDYBA 1949 METAMS: Vincas Kriščiūnas, pirm., 6125 S. Whip ple St.; Julijonas Racevicia, vice pirm.; A. Kaulakis, nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., tel. Danube 6-1126; T. A. Petkus, fin. rašt., 6714 S. Sangamon St., tel. HUMmoldt 3-0848; G. M. Chernaukas, izd., 2001 So. Halsted St.; Jonas Malinauskas, kontr. rašt.; M. Slukas, izdo globėjas; A. Vilkis, maršalka; T. A. Petkus, ligonių prižiūrėtojas; Dr. J. P. Poška, Daktaras kvotėjas, 3133 So. Halsted St., Tel. Victory 2-3687. Susirinkimai atsibuna pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio, 12 v. dienos, Ch. Liet. Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Nariai priimami nuo 18 iki 50 metų vyrai ir moterys.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1949 METAMS: Kaz. Visackis, pirm., 2931 Emerald Ave.; S. Kunevičia, vice-pirm., 3220 Union Ave.; A. Kaulakis, nut. rašt., 3247 Emerald Ave., tel. Danube 6-1126; T. S. Janulis, fin. rašt., 3430 So. Morgan St., Yards 7-4863; P. Balsis, izdininkas, 5653 S. Throop St.; G. Daraska, izdo glob.; A. Shimkus, maršalka; K. P. Gugis, advokatas. Susirinkimai atsibuna kiekvieną mėnesį antrą antradienį, 7:30 val. vakare, Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Primami visi namų savininkai be skirtumo.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1949 METAMS: Minnie Danta—pirm., 4535 S. California Ave., tel. Virginia 7-5492; R. Povilaitis—vice pirm., 3328 Rhodes Ave.; J. Keturakis—nut. rašt., 5317 So. 53rd Ct., Cicero 50, ILL.; A. Grincevich—fin. rašt., 5347 So. Washenaw Ave., tel. REpublic 7-6791; Adela Burba—kasininė, 6328 So. Eggleston Ave., tel. ENglewood 4-9771; Frances Arlauskas—kasos glob., 2109 Cleveland Ave.; J. Gelgudis—koresp., 3634 So. Lowe Ave.; Anna Povilaitis—maršalka, 9328 Rhodes Ave. Susirinkimai laikomi vieną kartą į mėnesį, ketvirtą sekmadienį, 1 val. popiet, Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-41 METAI
IS STOTES W.G.E.S. 1390 C.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto
Lietuviškos Vakarūškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare
Išgirskite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

SROVIŲ ŽMONES DARBI-
"NAUJIENAS" SKAITO VISU-
NIN KAI, BIZNIERIAI, PRO-
FESIONALAI, DVASININKAI,
VALSTYBININKAI, MOKSLI-
NINKAI. JIE ŽINO, KAD NAU-
JIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS

GERIAUSIA PIRKTI NAMAMS BALDUS — IS —
PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVIŲ
SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MATRAČAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Le igviausi išmokejimai
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
4183 ARCHER AVE. Tel. LAfayette 3-3171
3224 SO. HALSTED ST. Tel. Victory 2-4226 CHICAGO, ILL.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arla koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.
BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.
PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

Racine, Wis.

Lietuvių organizacijos. — Dr. Vinco Kudirkos mirties minėjimas. — Ponai Tiltonai paruošė Padėkos Dienos pietus naujai atvykusiems lietuviams.

Šio miesto lietuvių kolonija gana sena, jos istorija siekia nemažiau 40 metų. Buvo laikas, kada lietuvių veikla buvo gyva ir įdomi, nemažai ir nuveikta kultūrinėje srityje. Bet paskutiniaisiais metais veikimas atrodo gana apmiręs, senosios organizacijos merdėjo, beturėdamos tik po keleta veiklesnių narių, o kitos skaitėsi tik ant popieriaus, ir jokio gyvumo nerodė.

Pastaruoju laiku iš užjūrio atvykus daugiau lietuvių ir organizacinis veikimas pagyvėjo.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Skyrius, pagausėjęs nariais, perėjo rugsėjo mėn. 25 dieną suruošę gegužinę-pikniką, į kurį atsilankė nemažai mūsų tautiečių ir kuris gerai pasisekė, nes visiems patiko mūsų tautiniai šokiai ir dainos.

Šio lapkričio mėn. 20 d. tas pat T.M.D. skyrius suruošė daktaro Vinco Kudirkos, mūsų tautos žadintojo ir pranašo, 50 metų mirties paminėjimą, kuris pilnai pasisekė, nes buvo gerai išgarsintas kaip tarp šio, taip ir kitų miestų lietuvių. Prisirinko pilna Sokol Hall salė. Buvo gana įdomi programa. Po paskaitos apie dr. Kudirką buvo montažas "Po laisvą tėviškės dangum", kur pašokta tautinių šokių, padainuota, padeklamuota. Įdomu, kad apie pusę šokusių ir dainavusių mergaičių buvo čia gimusios ir augusios. Būtį labai gražu ir naudinga, kad T.M.D. ateityje sugebėtų pritraukti prie tauti-

nio veikimo daugiau čia išaugusio jaunimo.

Nespejus išsisklaidyti minėto vakaro įspūdžiams, vietos dienraštis "Racine Journal Times" lapkričio 23 d. numerį įdėjo gana žymioje vietoje straipsnį apie tai, kad miesto seni gyventojai lietuviai p. Andrius Tiltonas ir ponis De Rose salėje Padėkos Dieną ruošia pietus 41 naujai atvykusiems lietuviui. Tas pat buvo pranešta ir per vietos radijo stotį. Atvykti pietų buvo visi kviešti asmeniškai. Beveik visi ir atvyko. Dalyvavo ir seniau gyvenantys lietuviai, kurie padėjo p.p. Tiltonams vaišinti svečius. Už rūtomis papuoštų stalų buvo vaišinta labai nuoširdžiai ir tikrai lietuviškai. Buvo patiekta tradicinė kalakutiena ir daug kitų valgių. Vynas, alaus ir kitų gėrimų buvo tiek, kiek kuris norėjo. Pasakytą daug gražių kalbų ir linkėjimų p.p. Tiltonams. Atsidėkota už jų gerą širdį. Prisiminta kankinama Tėvynė ir išreikštos viltys ten grįžti. P. Tiltonas su malonia šypsena visą laiką buvo svečių tarpe ir nuoširdžiai šnekučiavosi. Ponia visus prašė vaišintis nuo pilnutėlių stalų, o putojančio alaus stiklai visad prie bufeto laukė gėrėjų. Grupė šokėjų pašoko tautinius šokius ir padainavo keletą dainelių.

Vietos dienraščio reporteris fotografavo dalyvius ir sekantį dieną įdėjo laikraštiniuose straipsnius ir aprašė pobūvį, tarp kitako, nurodydamas, kad buvo sunaudota 4 kalakutai 117 svarų svorio ir daug kito maisto. Kad atvykę į šį kraštą daugelis šią šventę švenčia pirmą kartą ir kad jiems labai smagu šią šventę švesti po tiek išskentę metų tremtyje, aplėdus savo gimtąjį kraštą.

Po pietų dalyviai pasiūko,

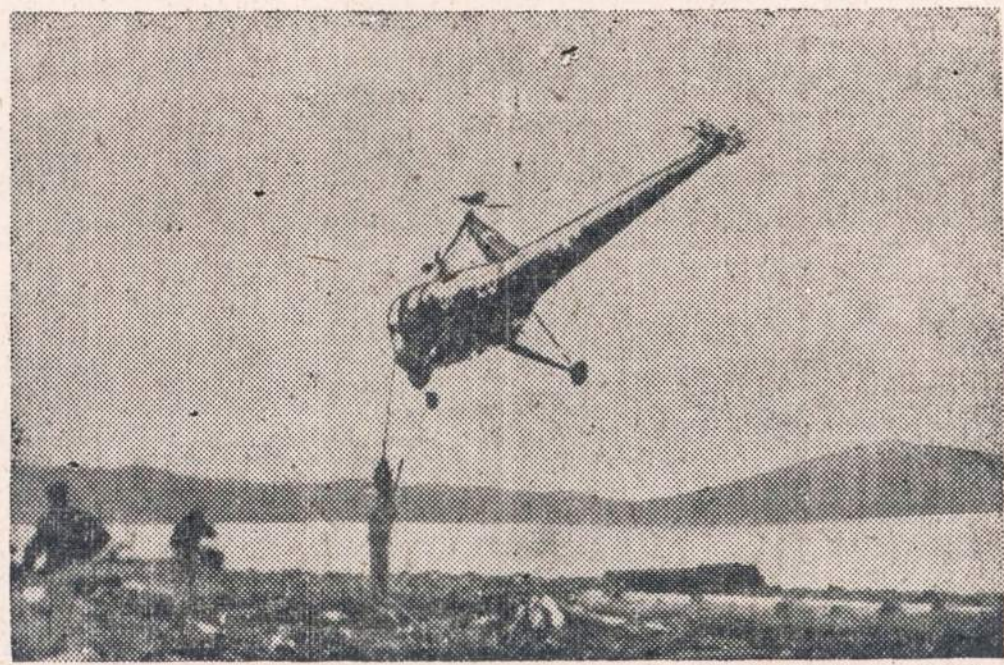
pasišnekučiavo, visur maloniems šeiminiškams visus gerai nuteikiant.

P. Petkus, p. Tiltonienės brolis, pobūvį visą laiką filmavo, o vėliau parodė keletą filmų iš jų šeimos gyvenimo. Ypačiai visi grožėjosi vykusiais nufilmuotu p. Petkienės, p. Tiltonienės motinos, gėlių daržiu. Kokių tik ten gėlių nėra ir kaip puikiai jos išaugintos. P. Petkienė, matyti, nemažai ten pasidarbavo, bet ir puikiai ji atrodo gėlių tarpe.

Teko išsikalbėti su p. Tiltonu apie suruoštas vaišes. Jis sako taip: Mes matome ir įdėjamame mūsų tautiečių benamių tragišką padėtį. Atvykusiems norėjome sudaryti progą su mumis bendrai pasidžiaugti Padėkos Dienoje, toje tradicinėje amerikiečių šventėje. Norėjome, kad ne tik mes juos suprastume ir jiems atjautume, bet kad ir kiti, ypač mūsų tautiečiai juos suprastų ir kuo galėdami atvykusiems padėtų. O daugelis jų reikalingi darbo ir kitokios paramos. Norėjome, kad vietos visuomenė tinkamai įvertintų kaipo dorus ir kultūringus žmones, nes naujai atvykę lietuviai tokie ir yra.

P.p. Tiltonai, padėdami daugeliui savųjų tautiečių surasti darbu, šiaip atjautdami savuosius, suruošdami šį pobūvį ir tuo parodydami, kaip reikia saviesiems padėti, užsitarnavo mūsų tautiečių didžiausios padėkos.

— Tamulėnas.

Elva upės žiotyse yra maža sala. Medžiotojai ten nusadėvo gana daug laukinių paukščių. Staigiai pradėjo kilti upės vanduo ir apsmėję beveik visą salą, medžiotojai negalėjo pasiekti krantų. Laivyno vadovybė pasiuntė helikopterį, kad išgelbėtų pavojingai patekusius du medžiotojus.

—Tremtiniamis Įkurdinti Komitetas Detroite.

955 Wildwood Avenue, Detroit 3, Michigan, 1949 m. lapkr. 25 d.

Detroit, Mich.

Skelbimas

Prie šv. Antano parapijinės mokyklos įsteigta lietuvių klasė. Kviečiami visi Detroito lietuviai amerikiečiai ir naujai atvykę — leisti vaikus mokyti lietuvių kalbos, liet. literatūros, Lietuvos istorijos, geografijos, lietu. dainų bei šokių. Dirba keli cenzuoti mokytojai. Kviečiami ir suaugę; jei susirinkęs pakankamai, bus duodamas liuanistikos kursas ir suaugusiems.

Pamokos būna šv. Antano parapijos mokykloje penktadieniais 3 - 4 val. po pietų ir šeštadieniais 9 - 12 val. prieš pietus.

Mokyklos (liet. kl.) reikalais kreiptis adresu: 9342 Petoskey Ave., Detroit 4, Mich. Tel. TY 7-7656.

Lietuvių klasės vedėja.

PRAŠO GARANTIJŲ

Michigan valstybėje gyvenę lietuviai fermeriai ir tremtiniai prašomi pagalbos imigracijos reikale

Tremtiniamis Įkurdinti Komitetas Detroite, Balf'o pritarimu ir NCWC ir IRRC pagalbos dėka, yra gavęs iš Michigan Commission on Displaced Persons 150-čiai lietuvių tremtinių-ūkinių šeimoms nevardines garantijas atvykti į Michigan valstiją pas fermerius, žemės ūkio darbus.

Nors minėtoms lietuvių šeimoms vietas pas Michigan fermerius ieško Michigan Unemployment Compensation Commission ir Michigan Commission on Displaced Persons, tačiau norėdami būti tikri, kad atvykstantiems nepritrūktų vietų, kur jie turės būti apgyvendinti, esame priversti prašyti savųjų pagalbos. Michigan valstyje gyvenančius lietuvių fermerius ir farmose gyvenančius tremtinius prašome neatsisakyti padėti surasti amerikiečius ir lietuvius fermerius, kuriems yra reikalingi žemės ūkio darbininkai ir kurie suiktų atvykusius lietuvius tremtinius priimti gyventi ir dirbti. Farmeriai, norintieji lietuvius tremtinius priimti, turi turėti tinkamą gyvenimui butą ir turės mokėti atlyginimą, koks yra mokamas apylinkėje visiems kitiems žemės ūkio darbininkams.

Suradus fermerį, kuris norėtų lietuvius tremtinius priimti, prašome tuojau apie tai pranešti: T. Dambrauskui, 955 Wildwood Avenue, Detroit 3, Michigan. Pranešimą siunčiant reikia nurodyti fermerio vardą,

Morelli sėbrai

Vienas iš norėjusių anuomet pasmerktą mirti Morelli išgelbėti, Erdville Burdick, 22 m., 338 S. Damen ave., tarlomas prisipažino tris kartus dalyvavęs apipėsimuose. Jo namuose rasta daug vogtų daiktų.

Pastabos apie Vabalą

"Vilnis" savo apžvalgoje rašo, kad "Naujienų" korespondentas per akis meluoja, kad Argentinos "Tėvynė" leidžia rusai. Pilnai sutinku, kad meluoja. Tai ne rusai, bet parsidėliai lietuviai, už rusų pinigų priversti skleisti rusų roragaidą, kaip ir "Vilnis".

Toliau apžvalgoj kalbama, kad "Tėvynė" yra įdomus ir turtingas laikraštis. Idomus jau tuo, kad yra tarpe lietuvių tokių "favorščių", kurie už centą minkina savo brolių lietuvių ir skelbia melą. Kad turtingas, tai visi žinom, nes "Tėvynė" paramstyta rusų propagandos aukso. Rusijos gyventojų reikalams pinigų nėra, bet propagandai tai krūvos aukso.

"Vilnis" 272 rašo: "Indijai grėsia badas 8,000,000 žmonių. Polvyniai sunaikino daug ryžių... Jei šalies turtai būtų geriau paskaidyti, tai žmonės nebadautų". Kaip teisingai "Vilnis" moka išsireikšti, jei turtai būtų gerai paskaidyti, tai Rusijos 300,000,000 dabartinių gyventojų nebadautų ir nebūtų apdriskėliai. Tegul tik Rusija neskiria pinigų propagandai, o juos leidžia savo žmonių reikalams, tai ir "Vilnis" tovariščiai atsidurtų Rusijoje.

Andriulis paduoda žinią, kad korespondentas, sugrįžęs iš Kinijos sako, kad liaudiečių pergalė "užžiebs komunizmo eksploziją visoj pietinėj Azijoje". Aš manau, kai užžiebs tą komunizmo eksploziją, tai ir "Vilnis" suspirgės su visais savo rusiškais satrapais.

Pisatelis V. rašo, kad Leonas gauna dešėtus laiškų, per kuriuos dvasiniai pasižada dalyvauti Leono iškilmėse. Tai gudrus vyrai ir drąsiai rašo, pasižadėdami dvasiniai dalyvauti, aš irgi su Leonu išsiger-

siu porą stiklinių, bet dvasiniai. Toliau tas pats rašėjas sako, kad pirmas laikraštis, "išnevožijęs Leoną", yra "Keleivis". R. Mizara perskaitęs, ką rašo "Keleivis", pasakė, kad instinktyviai išliejo tulžį.

Leonas seniai tą tulžį primaišęs pamazgų, pats ant savęs išliejo. Užtikrinu, kad "Keleivis" niekad Leonui nepadėjo tą mišinį pilti ant savęs.

"Vilnis" nr. 278 garsina, kad gruodžio 1 d. prisirinkus daug svečių lietuvių Auditorijoje, atvažiuos iš tolimų kolonijų pasveikinti Leoną. Girdėjau, rengiasi pribūti ir iš Vokietijos kolonijų padėkoti Leonui. Tie svečiai iki valės atsidėjo Josifui, dabar čia dėkos Leonui. Leonas gerai pasidarbavęs per 45 metus "liaudžiai".

— Dėl "liaudies".

Iš mirties išgelbėjo

C. Henley, 21 m., 11111 Natom ave., važiuodamas automobiliu, ties Harlem susidūrė su traukiniu. Traukinys jo automobilį nuvilko gal 50 pėdų. Patį vairuotoją sužeidė. Jis iš sudaužyto automobilio jau pats negalėjo išeiti. Tuo pačiu metu artėjo antras traukinys. Tai pastebėjęs, praėivis Bickovi, 1308 N. La Salle st., šoko C. Henley gelbėti. Jam pavyko laiku iš sudaužyto automobilio ištraukti, ir tuo būdu Henley išliko gyvas.

C. Henley buvo nugabentas į ligoninę. Čia suteikus jam pirmą pagalbą, jis parvežtas į namus.

Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJENAS"

THREE FEATHERS

Pažymi Karališką Vaisingumą

Gimusi elegantiškame devyniolik-tame amžiuje... vis tebėra karališko vaisingumo pažymėjimu.

1.26 1/4 oz. Acquaintance Pack
2.48 1/2 PINT Connoisseur's Pack
3.94 3/4 oz. Economy Size

RARE BLENDED WHISKEY 86 PROOF. 65% GRAIN NEUTRAL SPIRITS. THREE FEATHERS DISTILLING COMPANY, LAWRENCEBURG, IND.

"HELP" PRODUKTAI NERA SUPIRKINĖJAMI EUROPOJE, BET SIUNČIAMIS TIESIOG IŠ KANADOS SVARBU VISIEMS

Jie rašo ir dažnai nedrįsta priminti tai, ko labiausiai tikisi iš Tamstos. Zinome, kad Tamsta neturite laiko ir žymiai brangiau kainuoja pačiam siuntinio išsiuntimas, negu mums. Paveskite atsakyti ir pradžinginti Tamstos artimajam "HELP" firmai.

HELP siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivininkystės keliu (dvi tris savaites).

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvienam atveju prisijūnia Tamstai pakviutuą orderį. Dingimo atveju grąžinami pinigai.

SVENČIŲ SIUNTINYS TIK \$10	SIUNTINYS Nr. 2—\$5.70
5 sv. grynų kiaušinių taukų	4 sv. grynų kiaušinių taukų
2 sv. degintos kavos pupelių	1 sv. degintos kavos pupelių
2 svarai cukraus	1 svaras kiaušėnų mėsos
1 svaras kūčių alyvos	1 svaras cukraus
1 svaras grietinės	1 svaras kakavos
1 sv. šokolado, pytelėmis	
1 svaras kiaušėnų mėsos	
2 gabalai tauletinio mūlo	
1 pakelis mielių	
20 st. Kalėdoms žvakelių	
SIUNTINYS Nr. 1—\$8.95	SIUNTINYS Nr. 3—\$4.50
(20 svarų)	8 sv. grynų kiaušinių taukų
5 sv. grynų kiaušinių taukų	SIUNTINYS Nr. 4—\$7.95
2 sv. degintos kavos pupelių	5 sv. grynų kiaušinių taukų
5 svarai cukraus	3 sv. degintos kavos pupelių
2 svarai kiaušėnų mėsos	1 sv. valgomosios alyvos
1 svaras grietinės	1 svaras kiaušėnų mėsos
1 svaras ryžių	2 svarai cukraus
1 svaras kakavos	
	SIUNTINYS Nr. 5—\$3.95
	4 sv. grynų kiaušinių taukų
	2 gabalai šokolado "Bar"
	1 gabalas tauletinio mūlo

Užsakymus siųskite savo gimtąja kalba:

HELP Registered

P. O. BOX 777 PLACE D'ARMES, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

Planavimas ir Taupymas daro žmogų laimingą. Pradėk taupyti nors po truputį kas savaitę. Pas mus jūsų sutaupos yra apdraustas Federal Savings and Loan Insurance Corp., iki \$5000.00 ir neša gerą dividendą. Duodame paskolas namams lengvais išsimokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted St. Tel. Haymarket 1-3317

Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak. Trečiadi., nuo 9 ryto iki 12 diena. Ketvirtadi. nuo 9 ryto iki 8 vak. Šeštadi. nuo 9 ryto iki 2 p. p.

Magnificent Christmas Gifts

CHOOSE ONE OF THESE NEW Wittnauer Watches

Distinguished members of the Longines-Wittnauer family of fine watches, made with the skill of 82 years of fine watchmaking.

Prices include Federal tax.

WITNAUER \$34.75
WITNAUER \$39.75
WITNAUER \$32.50
WITNAUER \$45
WITNAUER \$45
WITNAUER \$49.75
WITNAUER \$55
WITNAUER \$65
WITNAUER \$71.50

MAKE YOUR PURCHASE ON OUR CONFIDENTIAL DEFERRED PAYMENT PLAN

Jos. F. Budrik, inc.

3241 So. Halsted Street Tel. CAIumet 5-7237

Open Monday and Thursday evenings.

Authorized Agency for Longines-Wittnauer Watches

Subscription Rates:	Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
\$7.00 per year in Canada	Metams \$7.00
\$7.00 per year outside of Chicago	Pusei metų 3.50
\$9.00 per year in Chicago	Trims mėnesiams 2.00
4c per copy	

Užsakymo kaina:	Užsienioose:	\$10.00
Chicagoje—paštu:	Metams	3.50
Metams	Pusei metų	3.00
Pusei metų	Trims mėnesiams	3.00
Trims mėnesiams		
Vienam mėnesiui	Naujienos eina kasdien išskiriant	
Chicago per išnešiotojus:	sekmadienius. Leidžia Naujienų	
Viena kopija	Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,	
Savaitei	Chicago 8, Ill. Telef. Canal 6-8500.	
Mėnesiui	P pinigų reikia siųsti pašto Money	
	Orderiu kartu su užsakymu.	

Padejo Karas

Jungtinių Valstybių gamyba per paskutinį dešimtmetį užaugo milžiniškai. Tai parodo šios skaitlinės, kurias paduoda federalinis darbo statistikos komisierius Ewan Clague:

Pramonėje, prekyboje, susisiekime ir kitose srityse, išimant žemės ūkį, 1939 m. buvo užimta 30 milijonų žmonių, o 1948 m. — 45 milijonai. Reikia turėti galvoje, be to, ir žymiai padidėjusį darbo produktyvumą, įvedus daug naujų mašinų ir pagerinus darbo metodus.

Konservatyviai ekonomistai mėgsta sakyti, kad ta nepaprasta pažanga Amerikos gamyboje buvo pasiekta "privatūs iniciatyvos" dėka. Bet jie užmiršta, kad stipriausias akstinas buvo karas.

Karo metu valdžia davinėjo milžiniškus užsakymus dirbtuvėms, garantuodama joms atlyginimą su geru pelnu; teikė kompanijoms dideles paskolas, kad jos galėtų išplėsti savo įmones, ir pati statė naujas dirbtuves. Į visa tai buvo sudėta šimtai milijonų dolerių.

Valdžios pastangos laimėti karą daug labiau, negu privačių kompanijų iniciatyva, išplėtė ir pastūmėjo priekin Amerikos pramonę ir kitas krašto ūkio šakas.

Todėl visai nėra pagrindo Amerikos kapitalistams skųstis dėl valdžios "kišimosi" į biznio reikalus.

Kominformo Atsišaukimas

Komunistų Informacijos Biuras (Kominformas), kurį sudaro Rusijos ir jos satelitų komunistų partijos, šiomis dienomis turėjo slaptą konferenciją Vengrijoje ir, matyt, svarstė planus, kaip apsidirbti su Jugoslavijos diktatoriumi Titu. Konferencijai pasibaigus, jisai išleido proklamaciją, šaukdamas viso pasaulio komunistus padėti Jugoslavijos ūkininkams ir darbininkams nuversti dabartinę jos valdžią.

Tai reiškia, kad sovietų kova prieš Jugoslavijos diktatūrą dabar pasidarys dar aštresnė. Pradėti atvirą karą Stalinas neišdrįsta, bet koku būdu jisai tikisi nugalėti savo buvusįjį satrapą, sunku pasakyti. Savo planų Kominformas, žinoma, neskelbė.

Jeigu Maskvos žvalgybos paskirti žmonių žudymo specialistai negalės užmušti Tito (daug pasikėsinių, sako, jie jau yra darę), tai Rusija turės arba sukurstyti partizaniską karą prieš Jugoslaviją, panašų į tą, kuris per penkerius metus buvo vedamas prieš Graikiją, arba turės stengtis išsukti sukilimą Jugoslavijoje. Kaip vienas, taip ir antras kelias veda į pavojingus tarptautinius konfliktus.

Partizanų puolimai iš Albanijos, Bulgarijos, Vengrijos ir Rumunijos teritorijų išsukaut priešpuolimus iš Jugoslavijos pusės, ne jau tik nelauks, iki jo kaimynai, įsiverždami į jo žemę, jį nuterios. Jisai pradėtų karo veiksmus prieš juos, ir jeigu jam pavyktų tą arba kitą užpuoliką sumušti, tai turėtų įsikišti pati Sovietų Sąjunga; o tai reikštų didelio tarptautinio karo pradžią, nuo kurio vargu begalėtų stovėti nuošaliai ir Vakarai.

Užsimojimas išsukti Jugoslavijoje sukilimą prieš Tito privedtų prie to paties, kadangi toks sukilimas būtų tikrai pretekstas kitoms komunistinėms valdžioms padaryti ginkluotą intervenciją su tikslu padėti "broliams ūkininkams ir darbininkams". Ginkluota intervencija yra karas.

Taigi Stalinas žaidžia ugnim. Jisai, tur būt, yra desperacijoje, neįstengdamas "taikingomis" priemonėmis su naikinti titizmo herėziją, kuri vis labiau plečiasi, statydama į pavojų komunistų pozicijas centralinėje ir pietrytinėje Europoje.

APŽVALGA

GRAIKIJOJE BUS PARLAMENTO RINKIMAI

Žinia iš Atėnų sako, kad atėnančio kovo mėn. 19 d. bus rinkimai į Graikijos parlamentą. Iš to galima numanyti, kad valdžia jaučia, jogei pilietinio karo pavojus jau yra galutinai praėjęs.

Dabartinis Graikijos parlamentas buvo išrinktas 1946 m.

kovo 31 d. Komunistai tuos rinkimus boikotavo, žinodami, kad jie pralaimės. Savo viltis jie dėjo tada į "Partizanų" ginklo jėgą.

Tuos partizanus apginkluodavo Graikijos kaimynai — Bulgarija, Jugoslavija ir Albanija, pagal Maskvos įsakymą. Bet kai Jugoslavijos valdžia susipykusi su Stalinu, paliovė rėmūsi partizanus, tai jiems

—Karo specialistai kelis mėnesius ruošė strateginius planus Vakarų Europai ginti, o štabų viršininkai minėtus planus priėmė trijų valandų laikotarpyje.

pradėjo nesisiekti. Graikijos valdžia su Amerikos pagalba komunistus nugalėjo.

Maskvai nepasisekė užkariauti Graikiją. Bet karas padarė jai (Graikijai) baisiai didelių nuostolių. Reikės daug pastangų atgaivinti jos pramonę ir žemės ūkį.

TARPTAUTINIS DARBININKŲ KONGRESAS

Pirmadienį Londono miesto tarybos salėje prasidėjo laisvųjų darbininkų sąjungų tarptautinis suvažiavimas, kuriame dalyvauja 240 delegatai. Jų atstovaujamos profesinės sąjungos (unijos) turi tarp 48 ir 50 milijonų narių. Suvažiavimas tęsis 12 dienų.

Amerikos Darbo Federacijos delegatas Dubinsky (International Ladies' Garment Workers unijos prezidentas) davė pasiūlymą, kad į naująjį profesinių sąjungų Internacionala, kuris bus įkurtas šiame suvažiavime, būtų pakviestos dėtis ir katalikų darbininkų sąjungos Belgijoje, Holandijoje, Šveicarijoje ir k. Šituo klausimu gali kilti ginčų, nes Europos šalyse, kur yra socialistų vadovaujamos "laisvos" profesinės sąjungos ir katalikiškos (arba krikščioniškos) profesinės sąjungos, santykiai tarp jų negeri.

Londono suvažiavime, beje, nedalyvauja ir kai kurių šalių (pvz. Airijos, Australijos, Naujosios Zelandijos) sąjungos, kurios buvo pakviestos atsiųsti delegatus. Jos pasitraukė iš bolševikų kontroliuojamos Pasaulio Darbininkų Unijų Federacijos, bet jos dar laukia ir nori pažiūrėti, kas bus Londone nutarta.

OSCAR LANGE NEMALONEJE

Prieš keiserius metus buvo dažnai girdimas lenko Oscar Lange vardas. Jisai visur laiku buvo profesorium Chicago Universitete ir priėmė Amerikos pilietybę. Kai buvo kuriama Lenkijos valdžia, Lange rėmė Liublino Komitetą ir nukeliavo į Maskvą, kartu su katalikų kunigu Orlemanskiu, pasikalbėti su Stalinu, kuris žadėjo padaryti Lenkiją "stiprią ir nepriklausomą".

Patikėjęs Stalino prizadais, Lange atsiskė nuo Amerikos pilietybės ir buvo paskirtas Lenkijos ambasadorium Washingtone. Toliau, Lenkijos valdžia jį paskyrė savo atstovu Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. Lange visada ėj išvien su sovietiniu bloku Jungtinėse Tautose ir gynė Rusijos užsienio politiką.

Pernai jam buvo įsakyta grįžti į Varšuvą. Sugrįžęs, jisai įstojo į Darbininkų (komunistų) partiją ir buvo išrinktas į jos centro komitetą; bet kokią vietą jisai gavo valdžioje, nežinia.

Šiomis dienomis Chicago "Daily News" korespondentė Berlyne David Nichol pasiekė pranešimas iš Varšuvos, kad Oscar Lange jau esąs pašalinatas iš visų atsakomųjų vietų. "Tiktai ta aplinkybė, kad karo metu jisai susipažino su Stalinu, dar apsaugoja jį nuo ko nors blogesnio".

Taigi Langės karjera, matyt, baigiasi. Jisai bus laimingas, jeigu komunistai jo visai "nesulikviduos".

Visi "škurnikai", parsidavusieji komunistams, sulaukia anksčiau ar vėliau panašaus likimo.

Oscar Lange buvo gabus žmogus, bet politikoje jisai išmanė labai nedaug.

—Karo specialistai kelis mėnesius ruošė strateginius planus Vakarų Europai ginti, o štabų viršininkai minėtus planus priėmė trijų valandų laikotarpyje.

Philadelphijoje prez. Trumanas seka kariuomenės ir laivyno futbolo rungtynes.

GYVENTOJŲ PROBLEMA LIETUVOJE

Rašo J. JUREVICIUS

Prof. Pakštas, kalbėdamas Amerikos Lietuvių Kongrese apie Lietuvos tautos potencialo išlaikymą kiekybiniu ir kokybiniu atžvilgiu (Draugas Nr. 266 iš 12.11.49), kai kuriuos gyventojų skaičius kiekybiniu atžvilgiu nurodė ne visai tikslus, todėl šio rašinio tikslas ir yra nušviesti tikrą Lietuvos Tautos gyventojų sąstatą oficialiai paskelbtais duomenimis.

Eilėje veiksmų, apibūdinančių šalies tvarką ir gerovės laipsnį, gyventojų skaičius yra vienas iš svarbesniųjų.

Turėdami galvoje keleriopą Lietuvos valstybės ir lietuvių kalbos ploto keitimą, mes galime išskirti šiuos lietuviškos erdvės supratimus: a) Istorinė Lietuva, b) Etnografinė Lietuva, c) Kalbinė Lietuva ir d) Nepriklausomoji Lietuva. Apie ją ir pakalbėsime.

1918 m. vasario 16 d. atgimusi Lietuva nesiekė savo istorinių sienų, kurias turėjo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės laikais, bet norėjo atgauti tik lietuvių tautos sūnų ir dukrų gyvenamus plotus.

1920 m. liepos 12 d. taikos sutartimi su Sovietų Rusija Lietuva nustatė savo etnografines sienas. Jos apėmė maždaug apie 85,000 kv. kilometrų žemės plotą. Be to, pagal 1924 m. gegužės mėn. 8 d. Lietuvos Konvenciją su Britų Imperija, Prancūzija, Italija ir Ispanija buvo prie Lietuvos priskirtas Klaipėdos Kraštas, kuris turėjo apie 2,848 kv. kilom. žemės plotą su 141,000 gyventojų (1925 m. gyventojų surašymo duomenys). Tad visos nepriklausomos Lietuvos teritorija sudarė apie 88,000 kv. kilom. žemės plotą ir jame gyveno apie 4 mil. gyventojų.

1920 m. spalio 9 d. Želigovskis okupavo rytinę Lietuvos dalį su sostine Vilniumi. Šios lenkų okupuotos sritys sudarė apie 32,250 kv. kilom. žemės plotą su apie 1,025,000 gyventojų. Tokiu būdu po šio įvykio nepriklausomas Lietuvos teritorija besudarė 55,670 kv. kilom. žemės plotą, kuriame pasiliko apie 2,975,000 gyventojų.

Vokietijoje sustiprėjęs nacionalsocialistų judėjimas pradėjo jungti prie Reicho tariamai vokiškas sritis. Atėjo eilė ir Klaipėdos Kraštui. 1939 m. kovo 20 d. Hitleris savo ultimatumu pareikalavo Klaipėdos Kraštą gražinti Vokietijai, ir kovo 23 d. vokiečių kariuomenė užėmė visą kraštą. Tuo būdu Lietuva vėl neteko apie 2,848 kv. kilom. žemės plotą su apie 150,000 gyventojų. Taigi, 1939 m. pradžioje Lietuvos žemės plotas ir gyventojai dar labiau sumažėjo (liko apie 52,822 kv. kilom. su apie 2,825,000 gyventojų).

1939 m. rugsėjo mėn. įsilepsenojo antrasis pasaulinis karas. Vokietija ir Sovietų Sąjunga okupavo Lenkiją ir tų pačių metų spalio 10 d. einant Lietuvos-Sovietų Sąjungos "susitarimu" Lietuvai buvo gražinta dalis Vilniaus krašto maždaug apie 6,880 kv. kilometrų žemės plotą su apie 685,000 gyventojų. Tuo būdu vėl mūsų valstybės žemės plotas ir gyventojų skaičius padidėjo.

Po visų tų atsiminimų ir gražinimų teoretiškai imant 1940 m. sausio mėn. 1 d. Lietuvos žemės plotą turėjo sudaryti apie 59,702 kv. kilom. su apie 3,510,000 gyventojų. (Be Klaipėdos krašto).

Taigi gyventojų skaičius Sovietinės Lietuvos dabartinėse ribose 1941 m. birželio mėn. viduryje buvo ne 2,550,000, kaip kad prof. Pakštas teigia, bet 3,510,000 gyventojų. Kad gyventojų skaičius yra tikras, pamatysime vėliau.

1941 m. birželio mėn. 22 d. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo pasakoje Lietuva buvo Vokietijos okupuota.

1943 m. pradžioje Statistikos Valdybai buvo pavesta padaryti visuotinį gyventojų surašymą Lietuvos generalinėje srityje (Taip Lietuva buvo pavadinta). Tuo pačiu metu gyventojų surašymą atliko Latvija ir Estija.

Gyventojų surašymas pavyko gerai. Surašymo medžiagai apdirbti buvo sudaryta tam reikalui specialiai direkcija su būstine Vilniuje. Direkcijai vadovavo žymus ekonomistas doc. Jurskis (1945 m. išvežtas į Sibirą).

Šio gyventojų surašymo pirmieji duomenys buvo paskelbti Statistikos Biuletenyje, kurį leidė tuometinis Reicho komisaras Rygoje. Tie oficialūs duomenys atrodė taip:

Valstybė žemės gyv. gyv. plotai skaič. tiršt. km.² 1944.1.1 km.²

Lietuva 67,199 2,977,840 42

Latvija 65,199 1,803,104 27

Estija 47,549 1,017,811 21

Miestai žemės gyv. gyv. plotai skaič. tiršt. km.² 1944.1.1 km.²

Vilnius 104 146,273 1,406

Kaunas 40 113,870 2,847

Ryga 210 308,342 1,406

Talinas 87 140,911 1,620

Iš šių surašymo duomenų matome, kad 1944 m. sausio mėn. 1 d. Lietuvoje buvo 2,977,840 gyventojų. Jos teritoriją sudarė 67,199 kv. kilom. Tuo būdu vidutiniškai vienam kv. kilometre buvo 42 gyventojai. Vilniaus miesto plotą sudaro 104 kv. kilom. ir 1944 m. sausio 1 d. buvo 146,273 gyventojų. Tai rodo, kad vienam kv. kilom. gyvena 1,406 gyventojai, o Kauno miesto plotas — 40 kv. km., o gyventojų — 113,870. Tuo būdu vienam kv. kilom. gyvena — 2,847 gyventojų. Iš to išeina, kad Kaunas yra tirščiausiai apgyventas miestas visame Pabaltije.

I šį gyventojų surašymą, arba kitaip tariant, nėra priskai-

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

KAS YRA KALBOS KLaida

(Tęsinys)

Pagal tai, iš kurio šaltinio klaidingosios lytys imamos, galima skirti bent dvi klaidų rūšis: tarmybės ir svetimybės (barbarizmus).

Tai taikoma tokioms bendrinėms kalboms, kaip mūsų. Kadangi mūsų bendrinė kalba remiasi (pirmiausia fonetika ir morfologija) aukštaičių vokiečių tarme, tai bus klaidingos tam tikros kitų tarmių lytys; pvz. būtų klaida, jei sakytume *dūna* ar *douna* (žemaitiškai) vietoj *duona* arba *taun vyruo* (žem.) vietoj *taun vyrui* ir t.t. Bet mes nelaikome klaidingomis tų iš kitų tarmių paskolintų į bendrinę kalbą lyčių, kurios kaip nors praturtina bendrinę kalbą (nėra tik paprasti terminai atitikmenys). Bendrinę kalbą ypačiai gali praturtinti terminai žodynas, todėl jo dažnai nevengiam, ma, prireikus, jis imamas iš visų tarmių. Panašiai yra ir su frazeologija, iš dalies ir su sintakse. Bet tam tikrais atsitikimais ir minėtiosios fonetinės arba morfologinės lytys gali praversti stiliaus reikalui (poezijos kalboje).

Svetimybės (vok. Fremdwörter) laikomos klaidomis tik tos, kurios dar nėra spėjusios kalboje įsigyventi, sutapti su gimtosios kalbos sistema ir be kurių galima išsiversti. Pvz. *dūša, mūka, bruslota, mantelis*. Iš tų svetimybės išskirtini bendrieji kultūros žodžiai, moksliniai terminai, kurie yra bendras visų kultūros tautų turtas. Pvz. *kultūra, literatūra, fizika, geografija, kilometras*. Įsigalėjusios svetimybės, kurios paprastai vadinamos skoliniais (vok. Lehnwörter), nėra laikomos klaidomis ir jų nebevingiam. Pvz. *rūta, bažnyčia, amatas, apaštalas, botagas, dėkut*.

Nors teoriškai ne taip sunku nurodyti, kas yra klaida, praktikos gyvenime (vadinasi, kiekvienu konkrečiu atsitikimu) čia nėra didesnio sutarimo. Pirmiausia tai atsitinka todėl, kad ir kalbos normos, kurių pažeidimas yra klaida, taip pat nėra matematiškai griežtai apibrėžtos. O kodėl

normos nėra griežtos? Ogi todėl, kad jos yra individualinių ir visuomeninių veiksmų sąveikos vaisius. Bendrinėje kalboje įvairios naujybės iškeliamos atskirų asmenų, bet jos įsigali tik tada, kai priimamos, aprobuojamos pačios visuomenės. Kalba juk yra visuomeninė norma. Taigi tos lytys, kurios vartojamos kurio atskiro asmens, bet dar nėra gavusios kalbinės visuomenės pritarimo, tuo tarpu galimos vadinti klaidomis. Kai tą visuomenės pritarimą gauna, jos virsta norma, taisykle. Tokia yra kalbos kitimo prigimtis.

Bet mes iš patyrimo žinome, kad vieni tokie nukrypimai nuo normos mūsų yra laikomi didesne klaida, kiti mažesne. Didesnės klaidos pvz. bus rašybos arba toks bendrinės kalbos lyčių iškreipimas, kuriame pateisinimo nerandame tarmės (gyvojoje kalboje). Pvz. jei kas sako: *aš dirbau, štuojau* (vietoj *dirbau, šlaviau*), nes lietuviai taip nesako. Bet jei kas pasako: *jis darys, aš eitau* (vietoj *darys, cietau*) — čia turėtume tik tarmines lytis, daugiar vengtinias, bet ne visur klaidomis laikytinas. Bet ir pastarieji nukrypimai nėra vienodo didumo klaidos: didžiausios čia bus tos klaidos, tie nukrypimai, kurie niekuo nepadedą bendrinės kalbos tikslui, kurie tos kalbos nepatobulina. Sakysime, tokios didesnės klaidos būtų tarminė fonetika, pvz. jei vietoj minėtiosios *duonos* sakytume *dūna*. Mažiau griežtumo, taigi ir vienodo didumo tegali būti morfologijoje, dar kiek mažiau sintaksėje, mažiausia — žodyne. Mat, pastaraisiais atsitikimais daugiau gali pasireikšti atskiro žmogaus individualybė. Apškritai, šiuo atsitikimu nelaiškome klaida tų nuo įprastosios normos nukrypimų, kurie aiškiai, sąmoningai nebeįjuntami. O toks nesąmoningas, nepajautamas nukrypimas yra svarbus kalbos kitimo veiksnys. Jis neretai sutampa su kalbos raidos polinkiais, kurių negalima nepaisyti kalbant apie kalbos klaidas.

(GALAS)

tyti: a) 1941 m. išvežtieji į Sibirą; b) nacių išžudytieji Lietuvos gyventojai; c) išvežtieji darbams į Vokietiją; d) prievarta paimti kariniams darbininkams; e) kaliniai; f) žydai. Be to, prie šių kategorijų duomenų reikia dar pridėti Klaipėdos krašto gyventojai. Visa tai sudarytų virš 500,000 gyventojų. Taigi 1944 m. sausio mėn. 1 d. Lietuvoje buvo per tris milijonus gyventojų. (Berods, į šitą skaičių neįeina ir tremtinio vad. Suvalkų Trikampio gyventojai. — Red.).

Tautybėmis nepriklausomos Lietuvos gyventojai taip buvo pasiskirstę: lietuvių—81%; žydų—7%; vokiečių—4%; lenkų—3%; gudų—2.3% ir kitų tautybių—2.7%. (Atgavus Vilniaus kraštą lenkų ir žydų procentas padidėjo).

Lietuva Europos valstybių tarpe pagal savo žemės ploto didumą, užima 22 vietą, gyventojų skaičiumi—24 ir gyventojų tirštumu—25. Taigi už Lietuvą yra žymiai mažesnių valstybių.

Istorijos būvyje, nežiūrint audrų ir titaniškų kovų, Lietuva ir kitos Pabaltijo tautos išsilaikė nesumindžiotos ir išaugojo savo tautinį charakterį. Kai po 1914-18 m. karo JAV prezidento Wilsono deklaracija įgalino tautas apsispręsti ir atstatyti savo nepriklausomas valstybes, Lietuva ir kitos Pabaltijo tautos tą uždavinį atliko vienos pirmųjų. Jos sukūrė savo atskiras nepriklausomas val-

stybes, plačiai išvystė savo tautinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Taigi, po karo audrų nuniokoti Pabaltijo kraštai gana sparčiai atsistatė ir dideliais žingsniais žengė progreso keliu. Pagaliau 1940 m. birželio 15 d., II-jo pasaulinio karo pasakoje, rytų bolševikinės jėgos klantinę sugriovė taip gražiai gyvenusias tris Pabaltijo valstybes.

Iš kurio taško pasaulio politikai bežiūrėtų, šios trys Pabaltijo valstybės; Lietuva, Latvija ir Estija, tiek žemės plotu, tiek gyventojų skaičiumi turi pilną teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi, kaip ir didžiosios valstybės.

Baigdamas norėčiau pridėti, kad 1944 m. sausio m. 1 d. Lietuvos gyventojų skaičius bus kada nors didelių liudininku tarptautiniame teisme teisian tuos nusikaltėlius, kurie taip negailestingai ir žiauriausiu būdu žudo tuos žmones.

—Iš Minneapolisio kilęs Amerikos lakūnas paskutinis išskrido iš Chungkingo. Jis pareiškė, kad komunistai jau apšaudė bekylantį jo lėktuvą.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TRISIN- GIAUSIAIS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

LIETUVĖS MOTERYS TARPTAUTINĖJE PARODOJE

Lietuvių moterų dalyvavimas šių metų 26-toje Tarptautinėje Moterų Parodoje vėl buvo pavyzdingas. Paroda vyko 71st Regiment Armory, Park Ave. ir 34-ta gatvė, New York. Ją aplankė per 150,000 žmonių. Paroda tęsėsi vieną savaitę. Tarpe kitų dalyvių, apie 30 įvairių tautų grupių turėjo paviljonus.

Lietuvių skyrius buvo gausus p. Tamošaitienės audiniais ir eksponatais. P.ia Anastazija Tamošaitienė, Lietuvos tautodailės autoritė, su sesute, p. le Aldona Mažeikaite, atvyko iš Kanados, kad galėtų dalyvauti šioje parodoje. Ji atsivežė lietuviškas stakles ir parodos metu audė lietuviškus audinius. Tas pritraukė tūkstančius stebėtojų. Visą laiką abi viešnios buvo apsidėčiusios lietuviškais kostiumais.

P.ia Tamošaitienė atsivežė ir savo kolekciją gražių lietuviškų lėlių, kurių kiekviena buvo aprėdyta rankų darbo lietuviškų kostiumu. Kiekvienas kostiumas vaizdavo atskirą Lietuvos sričių drabužius savo stiliumi, raštu ir spalvų suderinimu. Buvo ir įdomių p. Andrašišiūno gamybos medinių lėkščių ir gražių medžio dėželių, kurios buvo labai vertinamos ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių. Ne tik tai New Yorko, New Jersey ir Connecticut valstybių lietuviai gausiai lankė parodą, buvo atvykę net iš Illinoiso, Kansas, Indiana, Ohio, Massachusetts, Pennsylvania ir Kanados.

Lapkričio 8 d. buvo vaikų paradas. Jame dalyvavo Elenytė Jurgelaitė ir Daina Baltarmaitytė. Abi gavo medalius už dailius lietuviškus kostiumus. Tarptautiniame paviljone p.

Tamošaitienė gavo pirmą prizą už savo labai puikų audinį.

Lapkričio 9 d. p.ia Eleanor Rooseveltienė buvo parodos viešnia. Ji kalbėjo apie Voluntary Agencies, tarp kurių buvo ir BALFas. Šioje parodoje lietuviai pasirodė dvejose skyriuose, nes BALFas buvo reprezentuojamas Voluntary Agencies paviljone, o Lietuvių Moterų Komitetas turėjo savo atskirą paviljoną pat centre Armory.

Lapkričio 10 d., penkis ypatingai pasižymėjusios moterys buvo apdovanotos "Pasiėkimų Medaliumi" (Medal of Achievement). Jų tarpe buvo p. Vija Lakshmi Pandit, Indijos Ambasadorė Jungtinėms Valstybėms, ir Mrs. Margaret Chase Smith, JV Senatorė iš Maine valstybės. Gen. Carlos Romulo, Jungtinių Tautų Generalinės Asemblėjos pirmininkas suteikė pažymėjimus ir pasakė kalbą. P.ia Pandit ir gen. Romulo priėmė įvairių tautų grupių pirmininkes. Marijona Kizytė, Lietuvių Skrybiaus pirmininkė, pažįstanti garbingus svečius dar iš 1945 m. San Francisco konferencijos laikų, turėjo progos pasikalbėti su ponia Pandit ir gen. Rumulo apie šiandieninę padėtį Lietuvoje ir rusų vykdomą genocidą Lietuvoje.

Lietuvių paviljonas gavo daug pagyrimų iš tokių aukštųjų svečių, kaip p. Rooseveltienė, p. Pandit, gen. Romulo ir kitų. Jie visi žavėjosi lietuvių tautodailės ir jos istorija. Lapkričio 13 d. lietuvių programoj dalyvavo Jokubo Stuko radijo šokėjų grupė, vadovaujama Lillian Stilsonaitės ir Prano Dulkės vedamas Angelių Karalienės bažnytinis choras iš Brooklyno.

Globodama šį Lietuvių Mote-

NAUJIENŲ AGENTŲ TELEFONŲ KONSULA IŠLAUKĖ JAV vice-konsula Wm. N. Stokes. Anksčiau Mūkdė komunistai buvo areštavę generalinį konsula Angus Ward, o dabar suėmė vice-konsula.

ry Komitetą, New Yorko Taryba atlieka pavyzdinį darbą garsinti Lietuvos vardą ir atkreipti kitataučių dėmesį į Lietuvos savaimingumą bei lietuvių įtakingumą Amerikos gyvenime. Lietuvių Moterų Komiteto valdybą sudaro — Marijona Kizytė, pirmininkė; Barbara Darlys, sekretorė; Dr. Aldona Šluopaitė, izdininkė; Stella Čarabingus, sekretorė; ir Bronė Spudienė, bilietų pirmininkė.

Narės — Jadvyga Averkienė, Mrs. Julia Vacey, Katarina Balkūnaitė, Bronė Brundzienė, Veronika Černienė, Elena Jurgelienė, Izabelė Laučienė, Helen Kulber, Natalja Stilsonienė ir Ona Valaitienė.

Pranešimas moterims

Liet. Brighton Parko Moterų Klubo susirinkimas neįvyks šį ketvirtadienį, gruodžio pirmą dieną, nes klubo valdybos sekretorė išvažiavo į kitą miestą. Atsiprašome nares. Ateinant susirinkimas bus šaukiamas 1950 m. sausio mėnesį.

Pirm. S. Puniškienė.

Atsilankykite šį vakarą

208-toje SLA moterų kuopos parengiaman Dariaus-Girėno svetainėje

Maždaug tik 3 savaitės laiko beliko iki Kalėdų švenčių. Suprantama, kad visi pradėdame rūpintis dovanomis savo draugams ir artimiesiems darbu. Bet turime nepamiršti ir tų lietuvių vargulių, kuriuos niekas nesirūpinia, kuriuos niekas neapdovanoja.

Todėl labai pagirliuota, kad yra įvairių grupių, kurios pagal savo geriausia išgalę dirba labdaros srityje ir ypač Kalėdų progą neužmiršta vargstančių brolių ir sesučių, labiausiai nuo karo nukentėjusių.

Viena tokių mielaširdžių grupių yra 208-ta SLA Moterų kuopa Chicagoje. Praeitame susirinkime kuopa paskyrė \$25.00 ir Lietuvos gynimo reikalams, įteikdama savo dovaną Amerikos Lietuvių Kongresui. Tai buvo kuopos vėliava auka.

Norėdama pasiroditi ateičiai labdaros darbas, kuopa, suprantama, turinti atpildyti savo iždą. Tam tikslui rengia kortų ir kauliukų pramogą šiandien, lapkričio 30 d., Dariaus-Girėno svetainėje, 4416 So. Western Avenue (apatinėje svetainėje). Pradžia 7:30 val. vakare. Kaip paprastai, bus gražių dovanėlių prie kiekvieno stalo, taip pat ir durų prizų. Įėjimo auka tikrai 75 centai.

Kuopos valdyba ir rengimo komisija nuoširdžiai kviečia visus savo senuosius draugus, rėmėjus ir bičiulius, lygiai ir naujai atvykusius lietuvių dalyvauti šio vakaro parengime, ir tuo prisidėti prie gražaus darbo. Pakartojtu, kad parengimo vieta Dariaus-Girėno svetainėje, lapkričio 30 d., tai yra šį vakarą. Lauksime kuo daugiau svečių bei viešnių, žinoma, ir visų narių. —Narė.

ZINOTINA IR ĮSIDĖMETINA

—1899 m. lapkr. 19 d. Kudirkos Naumiesty mirė Vincas Kudrka, gimęs 1858 m. gruodžio 31 d. Pažeriuose, Veiverių valsčiuje.

Apie Dr. Vincą Kudirką jau daug rašyta. Šia proga tenka tik pastebėti, kad tas didelis vyras iki šiol nėra susilaukęs jo pilno gyvenimo aprašymo, jo asmenybės atkūrimo ir tos aplinkos, kurioje jis dirbo, o taip pat nėra sistematingai išleista antros laidos jo raštų.

Vinėo Kudirkos gyvenimą gali aprašyti tik jam lygus amuo, o tokio jis dar nesulaukė. O jei tokių yra, tai jie užimti kitais mūsų tautos kovos darbais ir neturi, kada pasirūpinti tais, kurie iš mūsų tarpo yra pasifalinę, galvodami, kad ir taip jie yra žinomi. Bet Kudirką žinomas tik jo vienlaikiams, o jaunesnioji karta daug ko nežino, kas anuomet buvo.

—1910 m. lapkričio 19 dieną Chicagoje meiste mirė Jonas Montvila. Jis gimė 1873 m. Ringuoliuose, Jievaravo valsčiuje. Jonas Montvilas JAV lietuvių kolonijai žinomas kaip "Kataliko" redaktorius, o taip pat redagavęs "Darbininkų Viltį".

—1918 m. lapkričio 23 dieną pradėta organizuoti Lietuvos kariuomenė, kuri, rusams okupavus Lietuvą, buvo panaikinta ir lyg pasityčiojimui palikta kai kurių pulkų lietuvių kariuomenės varda.

Lietuvos kariuomenė, atkuriant Lietuvos valstybę, daug yra nušipėnusi. To laikotarpio jos bešalią istoriją bus galima parašyti dešimčiai metų pralinkus.

—1855 m. Konstantinopolyje, Turkijoje, mirė Adomas Mickievičius, gimęs 1798 m. gruodžio 24 d. Naugardelyje.

Adomas Mickievičius yra vienas ir garsiųjų ano meto poetų, kovotojų už laisvę ir gal vienas iš pirmųjų tremtinių, kuriam anuomet taip pat, kaip šiandien šimtams tūkstančių žmonių, teko ne savo valia atsidurti svėtimoj žemėj.

Savo kilme neabejotinai Adomas Mickievičius yra lietuvis, bet lenkų kultūros vyras ir lenkiškai, nors lietuviškoji dvasioji, rašęs. Iki šiai dienai jo lietuvių su lenkais negali pasidalinti. Tiesa, lietuviui nuolaidinti, — jie tik tvirtina, kad jis lietuvių kilmės, o lenkai ir tai nori užginčyti, lyg būtų jis jų tautai tuomet dar didesnis.

1902 m. lapkričio 26 d. Seinuose mirė Antanas Baranaukas. Jis gimė 1835 m. sausio 17 dieną, Anykščiuose.

Vyskupas Antanas Baranaukas mūsų literatūrai yra palikęs "Anykščių šilelį" ir dar daug kitų kūrinių. Jis įdomaus lietuvių kalba ir buvo išvertęs lietuvių kalbon visą Bibliją, bet ji pasiliko rankraštyje.

—1864 m. lapkričio 28 dieną Vilniuje mirė Teodoras Narbutas, gimęs 1784 m. lapkričio 8 d. Šarvuose, Lydos apskrity.

Teodoras Narbutas lenkų kalba parašė devynių tomų Lietuvos istoriją. Kadangi T. Narbutas būta gero Lietuvos patrioto, tai pagal anų laikų madą jis stengėsi Lietuvos praeitį vaizduoti ne tokia, kokia ji iš tikrųjų buvo, bet apie ją rašė pagražindamas. Todėl jo tas didelis veikalas mokslui nedaug nusi-pelnė.

—1865 m. lapkričio 30 dieną Panevėžy gimė Andrius Doma-

ševičius. Jis ten pat mirė 1935 m. kovo 19 dieną.

Dr. Andrius Domaševičius buvo ano meto atkaklus retas Lietuvos bajoras, jos patriotas, socialdemokratų žymus veikėjas, Vilniuje lietuviybės ugdytojas ir tenais darbininkų organizatorius. Rusų caro valdžios keleriems metams iš Lietuvos buvo ištremtas Sibiran.

Dr. Andrius Domaševičius, iš pradžių rašęs lenkų kalba, vėliau jau bendradarbiavo lietuvių spaudoje. Jis rašė "Vilniaus žinioms", "Naujajai Gadynei", "Echo", o taip pat redagavo lenkų kalba dienraštį "Echo Robotnicze" Vilniuje. Iš medicinos mokslo keli jo straipsniai buvo išspausdinti "Medicinoje ir Gamtoje".

Padėka

Ilgus tremties metus nežinioje klajojo mano mintys. Sunki tremtinio dalia ir netikas rytojūs vis labiau kartino dienas. "Kur prisiglausiu, nakvynėlė kur gausiu? — buvo tas įkyrus klausimas, kuris kasdien judino mano lūpas. Nebuvo giminių nei artimųjų, kurių pagalba rankos galėčiau tikėtis, tačiau Apvaizda lėmė kitaip. Ir šiandien, kada pečių nebespaudžia tremtinio — elgetos kredželis, kada baimė dėl išauštančio ryto liko sukrypusiuose vykietyjos barakuose ir sausūdytose kareivinėse, kada po kojoms jaučiu laisvos šalies žemę ir kada pajutau taip arti pulsuojančią "mažosios Lietuvos" širdį, noriu nuoširdžiai padėkoti savo geradariams, kurių širdyse meilė artimui, meilė tos pačios motinos Tėvynės vaikams — neišmatuojamai didelė ir gyva.

Nuoširdi mano padėka priklauso: p. Grasilidai Šliūpienei, kuri, vos tik iš Tremties vargų išsivadavusi, mane šelpė ir neuflistamai manimi rūpėnėsi, dažnai savuosius rūpesčius į šalį atidėdama; p. p. Zinai ir Valteriui Zongailams, kurie parodė tiek daug nuoširdumo ir meilės, atsikviesdami mane sve-timaj ir nepažįstamaj iš Vokietijos, suteikdami man jaukią lietuvišką šeiminyšką pastogę ir padėdami man kiekviename mano — naujakurio žingsnyje.

Ta pačia proga dėkoju ir visiems kitiems, kurie padėjo man tremtyje: sušelpė maistu ir drabužiais.

Antanas Valavičius

—Dr. Robert Oppenheimer, Paul Hoffman ir prof. Chester I. Barnard yra kandidatai į atomo energijos komisijos pirmininko vietą.

RUKYTA OBELIES DŌMAIS UTAH KALAKUTIENA

AR KADA RAGAVOT UTAH KALAKUTI? PIRKITE... Mes rukome litai jaunikius pasipenčius kalakutus kvepiančiuose obelies dūmuose... svyruojame juos į storą aludabrotą posteri, kad suklytų patraukli skoni. Paruosite tuoj valgyti. Tik \$1.50 svarui. Svoris, 8-9-10-11-12 svarų. Prisiūkite tuoj juos su ranka (tam norite daryti) su ranka arba piūgų orietru. Nurodykite paruošiamą svorį. Situ-timas į bet kurią JAV dalį nemokamas. Garantuojamas pristatymas pilnoje tvarkoje.

BANELLS OF UTAH Canyon Road Crossroads of the West Logan, Utah

Kalėdinės atvirutės

Su lietuviškais pasveikinimais. Gražiai išdekoruotos. Kaina 10c. viena. 12 už vieną dolerį. Amerikoniškos atvirutės. Gražios, maišytos, 50 atviručių už \$1.00. Kas prisius \$1.00 paštu, tam prisiusime.

Krautuvė įvairių Kalėdų dovanų iš jewelery, rakandų, lempų, radijo ir televizijos aparatų (setų).

Jos. F. Budrik INCORPORATED
3241 So. Halsted Street CHICAGO 8, ILL.

DR. A. MICHEL, Opt.

EGZAMINUOJA AKIS — PRITAIKO AKINIUS DABAR RANDASI
3201 West 63rd Street
2-ras aukštas (S. W. kampa 63rd ir Kedzie Ave.)
Tel. WALBROOK 5-6118.
Valandos kasdien nuo 9 iki 6. Trečiad. iki pietų. Vakara: pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9:00.

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

Kaina po 75c. vienas

Jūra ir Karvelėli LKM Choras
Kur Bėga šėsupė ir Draugai į Kovą LKM Choras
Dzingulikai ir Gyvenk, Juokis ir Mylėk Duetas su Orkestru
Geismai Svajonės — Duetas su Ork. ir Ozėlis—Kvartetis su Orkestru
Vainikas—Dalis I ir Vainikas—Dalis II Lietuvių Orkestras
Kai Aš Turėjau Kaime Mergetę ir Kam Sėrei Žirgelį
A. Vanagaitis ir J. Olsauskas
Mylėjau Mergelę ir Močiutę Mane Barė A. Jezavito Orkestras
Plaukia Mano Laivelis ir Jaunoji Mergelė A. Jezavito Orkestras
Kur Bėkizė Samanota ir O Naktis Tyli Klemensas Andreikus
Lietuviškas Kadriulis ir Polka Klumpakojis Liet. Tautiškas Ork.
Petronėlės Polka ir Vilniaus Polka A. Saukevičius
Eismų Laukan ir Pragrėviau Žirgelį A. Vanagaitis ir J. Olsauskas
Storų Bobų Polka ir Butkiškių Polka Penn. Angliakasiai
Lakštutė, Polka ir Šabas Gud—Polka Worcesterio Liet. Ork.
Marytės ir Jonuko Daina ir Zemaitėlių Polka
A. Saukevičius, J. Wichalonis, M. Urbas A. Saukevičius ir M. Urbas
Stoviu Prieš Tave ir Oi Mergelė A. Saukevičius ir M. Urbas
Pliškų Polka ir Toks Vaikinas Polka Mah. Liet. Mainierių Ork.
Sveitima Padangė Jonas Giraitis Studento Sappas
S. Pauras ir J. Giraitis Stasys Pauras ir Mokslas, Darbas, Zygij Šuoliai
Arzuoliniai Pamatai ir Stasys Pauras ir J. Giraitis

Kaina po \$1.25 vienas

Lietuviška Veselija, Dalis I ir Lietuviška Veselija, Dalis II
Lietuviška Veselija, Dalis III ir Lietuviška Veselija, Dalis IV
Lietuviška Veselija, Dalis V ir Lietuviška Veselija, Dalis VI
Mahanojaus Lietuviškas Mainierių Orkestras.
Prisistuntimas ir supakavimas kainuoja \$1.00. I Kanadą \$2.00
Užsiskaitant kitur pinigais ar money orderį reikia prisijusti iš anksto.
REKORDŲ KATALOGO NETURIME.
Kalėdiniai atvirukai su lietuviškais sveikinimais, spalvotais paveikslais, aukštos rūšies, po 10c. vienas. Vienas doleris, už dvyliką.
Prisiūnčiame greitai. Už atvirukų pristuntimą nieko neimame.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted Street CHICAGO 8, ILLINOIS.

PLANINGAS TAUPYMAS

NEŠA GERĄ PELNĄ

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
2202 W. CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILL. Phone: Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

TAUPLYK NORS MAŽAI, BET REGULIARIAI

BET REGULIARIAI

Naujos Dantų Plates

PADARO EKSPERTAI TECHNIKAI
Naujus dirbtinius dantis padarome moksliniais Geriausias darbas ir medžiaga. Mes darome plėkštes tik pagal Illinois registruotų dantistu išpaudas. Plėkštes pataisome ir perreliuojame greitai. Visas darbas garantuojamas.
CHICAGO DENTAL LABORATORY
1720 W. CHICAGO AVE.

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sedėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusių žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, užteikite LEGULO Ointment. Jų gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taigi nuo skaudžių nudegimų. Jos taigi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo dėjavimą odos ir perplūsimą tarp pirštų. Jų yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydulos nuo visų išvirstinųjų odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvalgusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra paruošiamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiskaitę money orderį.
LEGULO, Department J
4847 W 14th St Cicero 50, Ill

ZOLES - ŠAKNYS

Pas mus visada galite gauti sekantių Zolių ir šaknų svarais, pusę svaro arba mažiau, ir prisūnčiame į namus
Paragvaju Arbata, sv...\$1.25
Medveva Žievės svaras...\$1.50
Čemeryčia šaknys, svar. \$1.50
Valerijono šaknys, svar. \$2.00
Pelyno žolė, svaras...\$2.00
Europos Ramunių žiedai svaras...\$2.50
Trukzolių, svaras...\$3.00
Nervazolių šaknys, sv...\$5.00
Ginseng šaknys dėl visos sveikatos ir jaunytės, svaras...\$20.00

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.

BAIKITE SAVO KANCIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampa, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios šjo iš karto. Užteikite gryną žolį, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2—(\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 5—(\$1.25)—nuo galvos slogos. Ši arbata turi cininos žievės ir tuoj veikia.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 12—(\$1.25)—nuo kosulio ir krūtinės užsikimšimo. Labai veikli ir vaikams galima suaugti duoti.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJI Škilvio Arbata teikia greitus rezultatus sklyvo ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesis SALVE—(\$1.00)—duoda STEBETINUS rezultatus, kai vartojama nuo neuritis, sciatica, reumatizmo ir arthritis, krūtinės, nugaros skaudėjimo ir užsikimšimo. Reikia trinti raumenis nuo drebulio, slogų ir šaltų kojų. Staiga susigerinti odą ir ilgą laiką silpnai švelnina ir akstina kraujo apytaką, tokiu būdu išlasko kine susirinkusius nuodus.

Ateikite arba atsiskaitę "money order". Gaunama geriosios apytiekos arba Wieboldt krautuvėse.

Z. G. STANIS COMPANY

2822 Archer Ave. CHICAGO 8, ILL.

X - MAS CARDS! X - MAS CARDS!

su lietuvišku užrašu (20 št. už \$1.00) spalvotais paveikslėliais.

PIRKITE

CHRISTINE GRINIUS GIFT SHOP

456 W. 63rd STREET, 2-ras aukštas, CHICAGO 21, ILL.
Telefonas: WENTWORTH 6-4107
ATDARA nuo 11 ryto iki 6 vak. UZDARYTA antradienį ir šventad.
A. KARTANAS DRUG STORE, 2458 W. 69th St., Chicago.
Telefonas: REPUBLIC 7-9868
EVA LUKAS, 7011 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill.
Telefonas: HEMLOCK 4-1883 Atdara vakarais.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo esama nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Orderį arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS IRENGTI SAVO NAMŲ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTA REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-I RŪŠIES STAKO LENŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESOMAN.

DOVANOS! :: DOVANOS!

PIRKITE KALĖDŲ DOVANAS PAS PETER NOVER

Didelis pasirinkimas žemiausiomis kainomis DEIMANTŲ, LAIKRODĖLIŲ, ŽIEDŲ vėliausios mados Novelty Jewelry

DIDELIS PASIRINKIMAS BULOVA IR ELGIN LAIKRODŽIŲ.
Peter Nover kviečia visus atsilankyti, o busite užganėdinti. Taipgi taisome visokius laikrodžius ir nustatom laiką pagal naująją elektrinę mašiną ir PETER NOVER užtikrina jums, kad jūsų laikrodis eis teisingai.

3249 So. Halsted St. CALumet 5-0534

Chicago's Ivy League Kalėdinio Senelio vizitas

Kad Chicago miesto gyven-tojai visi būtų patenkinti, tai Kalėdinis Senelis pabūva įvairiose Chicago miesto dalyse.

Buvo ir S. Ashland ave. Čia jį turėjo sutikti ties 47 st. Su-augusių ir jaunų susirinko 25 tūkstančiai. Visi nekantriai laukė. O Kalėdų Senelis dėl nežinomų priežasčių pavėlavo vi-sa 12 minučių. Laukiantieji pradėjo neramauti, ir pagaliau tas nerimas virto net netvar-ka. Koks 50 policijos pareigū-nų tvarkos nepajėgė palaikyti. Tojų spūsty buvo sužeisti, jų tarpe James Paulauskas, 9 m., kurio tėvai gyvena 284 South Bishop st. Kalėdų Senelis, tur būt, ir pats buvo iš kantrybės išvestas, nes pradėjo savo do-vanas į visas puses mėtyti, tai dar daugiau netvarkos atsir-a-do.

Cicero kovos dėl ne-priklausomybės

Dar 1869 metais Cicero mies-telis gavo teises savarankiškai tvarkyti savo savivaldybės rei-kales. Ir iki šiol tik vien Cicero turėjo visoj Illinois valstybėj tokias teises.

Iš esmės Cicero virto jau da-bar ne vien tik Chicago miesto priemiesčiu, bet faktinai jo da-limi.

Kai kurie Cicero gyventojai kovojo dėl valdymosi kitos for-mos, nes šį brangi gyventojams ir, anot jų, labai pelningai įvai-riems advokatams ir valdinin-kams.

Tuo anuomet gauti čarteriu suteikiama Cicero gyventojams teisė gyventojų atsiklausti, ko-kios jie valdymosi formos nori.

Cicero gyventojų tarpe atsi-rado 10 tūkstančių tokių, kurie įteikė su savo parašais rašta, kam reikia, dėl gyventojų atsi-klausymo įvykdinimo. Buvo su-tiktas, ir toks atsiklausymas tu-rėjo įvykti 1952 metais, bet gu-bernatorius Stevenson kažkodėl tai užprotestavo. Tas reikalas atsidūrė vyriausiam teisme, ir teismas nutarė, kad gyventojai turi teisę padaryti referendu-mą, tai yra Cicero gyventojų atsiklausimą, ar jie ir toliau nori naudotis 1869 metais su-teiktomis teisėmis.

ROBOTAS PRANESINĖS LAIKĄ

Visiems yra žinoma, kad te-letono bet kuriuo metu galima patikrinti laiką. Tai tarnybai sunku surasti telefoniščių, nes tai labai varginas darbas. In-giausiai kaip trisdešimt minučių niekas prie telefono aparatos negali išsėdėti ir įkryriai vi-siems kartoti. Po tokio darbo būtina pertrauka.

Dabar telefono stoty bus įtaisytas robotas, tai yra toks automatas, kuris mechaniškai praneš tikslių laiką.

Laikui pasitikrinti pasilieka tas pats telefono numeris—CATHedral 8-8000.

KRIZANTEMŲ PARODA

Garfield Parko krizantemų paroda uždaryta gruodžio 4 d. Žiemos švenčių metu bus atidaryta kitų gėlių paroda.

Daug kas tvirtina tvirtina, kad JAV visas gyvenimas yra tik bizniui paremtas. O štai ty-čia gražiai suruošta gėlių pa-roda ką kitą sako. Čia joks biz-nis, Dolerio neišpausi, nes net įėjimas į parodą nemokamas.

Idomiai ir moksliskai įtaisy-tas pietų kraštų medžių ir ki-tų augalų sodas — oranžerėja. Tikrai verta pažūrėti.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Chicagoje Virginia La Arta pa-skelbta ideališka Amerikos ūki-ninko dukterimi. Josios tėvas Nebraskaj turi 80 akrų ūkį. Vir-ginia yra 18 metų amžiaus. Ji

Van Wert, Ohio, 15 metų gy-ventoja Bonnie Lou Logan ir premija laimėjęs josios versis Chicago gyvulių parodoje. buvo išrinkta iš kelių šimtu kan-didačių.

Paskaityta apie kalbi-ninką K. Būgą

Sekmadienį, gruodžio 4 dien-ą, 11 valandą ryto, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., Chicago Literatūros Drau-gija minės profesoriaus Kazi-miero Būgos 25 metų mirties sukaktį. Garsusis lietuvių kal-bininkas mirė 1924 metų gruodžio 1 dieną.

Kalbės Dr. Petras Jonikas, mokslininkas liuanistas. Jis vertins prof. K. Būgos įnašą į kalbotyros mokslą.

I minėjimą kviečia visus lie-tuvių kultūros draugus ir sa-va kalba besidominčius. Chicago Literatūros Draugija.

Chicago's įdomybės

Chicagoj yra daug visokių įdomybių, tik jas reikia mo-kėti surasti ir pažinti.

Kaip kiekvienas kultūringas miestas, taip ir Chicago turi laiškanesius, tai yra tuos sim-patingus vyrus, kurie į jūsų namus atneša iš jūsų bičiulių ir nedraugų, kitur gyvenančių, laiškus.

Bet Chicago, kaip ir visi ki-ti geri miestai, turi ir šunų mylėtojų. Tie šunų mylėtojai viso tūri 66,500 legalių šunų, tai yra tokių, už kuriuos mie-sto savivaldybei mokesčiai su-mokėti.

Tai kas čia įdomaus?

Nugi, tie šunys yra didžiau-si laiškanėjų priešai. Jau šiais metais vien per šimtą laiška-nešių šunų apkandžiota. Vy-riausias pašto viršininkas net turėjo viešai kreiptis į šunų mėgėjus, kad jie juos atrpa-tintų nuo tokio nemandaus darbo.

Tas klausimas atsidūrė net miesto ūrybos narių tarpe. Atsirado šunų užtarėjų. Girdi, turi laiškanėšiai pasimokyti mandagumo, nes jie tuos šunis kartais skaudžiai daužo. Ar tai girdėtas daiktas... šuo skriaudžiamas!

Buvo ir tokių, kurie laiška-nešius gynė.

Dabar piktai liežuviai kalba, kad tas iki šiol buvęs tylusis karas tarp miesto laiškanėšių ir šunų persimes į miesto ta-rybos narius. Ir čia susidarys ne vien tik bingo klubo šalin-ninkų frakcijos, bet dar atsi-ras šunų užtarėjų ir laiškanė-šių reikalus ginančių frakci-jos.

Miesto mayoro kepurė pa-sunkėja, nes bus sunkiau ją pa-gal visas frakcijas išrikuoti.

GERI UŽSIMOJIMAI

Organizacija kovai su arth-ritis nori būtinai surinkti 265 tūkstančių dolerių aukų, kurie jiems reikalingi tiek mokslo reikalams, tiek pačių ligonių gydymui.

Tos organizacijos veikėjai

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE—FOR SALE

Namai Žemė—Pardavimui

Kuomet būsite Kalifornijoje pasimatykite su

JOS. W. RUZELLA

Pirmūninis ir didžiausias lietuvių brokeris visokių rūšių nuosavybėms.

3813 SUNSET BOULEVARD

LOS ANGELES 26, CAL.

Telefonuokite: OLYMPIA 2955

Vakaras MUTUAL 5210.

Rašome visokią apraūdą.

NOTARAS: — Padaro ir tvirtina visokius notariališkus raštus atsargiai. Inšurina viską. Apsaugos pa-tarimai dykai.

CHARLES URNICH—(Urnikas)

2500 W. 63rd St., 2 lubos

Tel. Prospect 6-6025

TAUPYKITE PINIGUS pirkdami arba parduodami namus per mane. Mano TEISINGAS PATARNAVI-MAS namų pirkėjų arba pardavė-jų yra geriausia apsauga. Padarome mortgageus, kas kokius nori, be ko-miso.

NOTARAS: — Padaro ir tvirtina visokius notariališkus raštus atsargiai. Inšurina viską. Apsaugos pa-tarimai dykai.

CHARLES URNICH—(Urnikas)

2500 W. 63rd St., 2 lubos

Tel. Prospect 6-6025

NUOSAVYBĖ IR GEROS PA-JAMOS, 4945-4947 W. 14th St., Ci-cero. Krautuvis, ofisai butas \$500 pajamų per mėnesį, KAINA \$44,000. Galima gauti 1-mą morgtį.

FRANK J. CHRISTENSON

5859 W. 35th Street

Tel. Olympic 2802 arba 244.

RETA PROGA

Pardavimui South West gražus 8 didelių kambarių mūrinis namas iš visu pusių "face brick". "Tile" virtuvė ir maudynė, taipgi "tile" stogas, Karštu vandeniu šildoma. Aristokratiškai patogus beismor-tas, 60 pėdų lotas. Tuoj įėjimas įvertinti šį namą tegalima pama-čius. Pigi kaina.

CHARLES URNICH (Urnikas)

2500 West 63rd St.

2 aukštas. GROvehill 6-6025.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

160 AKRŲ moderniška farma. Smalutas kelias. Indian Head eže-ru srityje. 75 akrų laukų žemės. Gera žemė. 7 kambarių namas. Kiti trobesiai. Labai gerame stovy. Elektra. Bėgantis vanduo, vonia. Rašyti:

FRED ALBRECHT

Star Route, Sarona, Wis.

ANIMALS—DOGS—BIRDS—PETS

Gyvuliai—Sunys—Paukščiai, etc.

POMERANIAN veisles parduoda-2 mėnesių amžiaus gražus šuni-ka. Suinteresuoti kreipkitės į Gas-parą Kazauską, 7124 S. Washenaw ave, arba telef. WALbrook 5-1041 kiekvienu laiku.

tikisi savo pasiekti, nes arti pusės milijono žmonių Illinois valstybėj turi tą ligą, tai ji vi-siems žinoma, ir tuo pačiu, spėjama, visi aukos.

“Ateikite suimti, esu vagis nusikaltimo vietoje”

Policija visuomet gauna daug įvairių įvairiausių pranešimų. Kartais tokių, kuriems sunku patikėti.

Štai policijos seržantas J. Gilfeather iš Austin nuovados tarnybos metu telefonu gauna tokį pranešimą:

—Ateikite suimti, esu vagis nusikaltimo vietoj, 1327, North Ridgeway ave.

Kas gi gali patikėti, kad pats nusikaltėlis šauktų policiją, kad jį nusikaltimo vietoj suimtų?

Bet policija visuomet linkusi viską patikrinti, net kartais jei ir atrodo, kad esama melagingo pranešimo.

Ir šiuo kart dėl viso pikto nuėjo į sakyta vietą. Ir žiūri: tas nabagas nusikaltėlis stovi be kelnų ir laukia suimamas... Tai buvo Andrew Thomas, 29 m., Detroit ave.

O buvo štai kas:

Andrew Thomas įsibrovė į Zalepsinkio butą. Jam tenais besimėtininkaujant, tuoj pat su-grįžo tikrasis to buto savinin-kas Zalepsinkis. Tarp jų ir įsi-brovėlio įvyko grumtyaės. Grumtasi buvo žiauriai. Paga-liau Zalepsinkis nugalėjo tą va-gilių. Jis nutraukė jam kelnes ir nuvarė pas kaimynus, kad telefonuotų policijai ir prašy-tusi suimamas.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS darbininkas ma-mame ūkyje prižiūrėti gyvulius. Butas ir maistas vietoje. Sautki: J. Leibutis CANAL 6-5821. 1840 South Halsted St.

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų

REIKALINGA MOTERIS AR MERGINA. Bendras namų ruošos darbas; reikės prižiūrėti 2 metų vaiką. Būti čia 2 naktis per sa-vaite. SHELDRAKE 3-0799.

REIKALINGA TINKAMA MO-TERTS. Namų ruošos darbas ir reikės prižiūrėti vaikus. Būti čia. Geri namai ir geras atlyginimas.

RAVENSWOOD 8-3967.

MISCELLANEOUS FOR SALE

Išvairūs Daktai Pardavimui

RUMMAGE PARDAVIMAS

Penktadienį, gruodžio 2 dieną, įvyks vartelėjimo (rummage) pardavimas nuo 10 ryto iki 2 popiet, 5651 So. Halsted Street.

PAINTING AND DECORATING

Maliavojam ir Popieruojam

DAŽOME IR POPIERĮ LIPDOM Išdązysim (maliavosim) ir išvaly-sim jums butą šventėms. 10% nuolai-da už popierį. Pašaukti:

AL KARANAUSKAS

6727 So. Artesian

Prospect 6-8327.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Autai ir Sunkvežiniai Pardavimui

A. & C.

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS

VARTOTŲ KARŲ VISUOMET

1936's iki 1949's

\$50 IR AUKŠCIAU

Mes perkam gerus vartotus automobilius.

A. & C. Motor Sales

816-20 W. 35th Street

REPAIRS—IN GENERAL

Išvairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA

DIDELĖ NUOLAIDA

ant radijų, televizijų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų ir rakandų. Matykite mus pirma pirkimo. Mes taipgi turime kelis vartotus šaldytuvus, skalbyklių ir vacuum valytuvų kaina nuo \$15. Ateikite i mūsų įstaigą ir pamatykite patys. Mes paimsim jūsų seną prekę iškeitimui.

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET

Tel. Republic 7-2650

CHICAGO 29, ILL.

SCHOOLS AND INSTITUTIONS

Mokyklos ir Pamokos

CEVERYKŲ TAISYMAS!

Išmokit praktiškai ceverykus tai-syti tik 12 SAVAIČIŲ. Modernus įrengimas. Dienomis ir vakarais kursai. Amžius 18 iki 60 metų. Reikalaukite katalogo.

MODERN SHOE REBUILDING SCHOOL

2935 W. Belmont, Chicago 18, Ill.

806 S. Figueroa, Los Angeles 14, California.

BUILDING MATERIAL

Statybos Materialas

SAVE MONEY!

Dėmesio, Nuosavybių Savininkai!

Tik Southwestern Lumber Co. gali jums tai pasiūlyti.

PIRKITE ŽEMOMIS ŽIEMOS KAINOMIS

Plasterboard, 4c. už ketv. pėdą

Durys ..... \$9.50 ir daugiau

1x6 (grindims) ..... 5c. už pėdą

1x4 (grindims) ..... 4c. už pėdą

Insuliacija ..... 5c. už pėdą

Langai, Vinys, Sherwin Williams dažai už žemą kainą.

Apžiūrėkite ir šias vartotas lentas. Tikraš bargas.

2x4 ..... 4c. už pėdą

2x2 ..... 2c. už pėdą

2x6 ..... 6c. už pėdą

1 colio stogui arba siding'ui

lentos ..... \$6 už šimtą

Durys ..... \$2 ir daugiau

Window Sash ..... 50c. ir daugiau

Southwestern LUMBER CO.

VINCAS ALONIS, vedėjas

7437 SO. WESTERN AVENUE

Grovehill 6-5656.

Atdara: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 8-8. Sekmadienį 10-2.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI NAUJIENOSE

A. L. D. D. NARIAI

Tel. Virginia 7-6583

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1-3 ir 7-8

Seredomis ir nedėl. uždaryta

Subatomis nuo 1-3.

Rez. 3241 W. 66th Place

Phone Republic 7-7868

Ofiso Tel. Virginia 7-0036

Rezidencijos telefonas

BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro

Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

11750 So. Parnell Ave.

VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8

Tel.: PULLman 5-8277

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.

2400 WEST MADISON ST.

Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.

Telefonas SEeley 3-7330

Namų tel. BRUnswick 8-0597

DR. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;

Ser. Sub. ir Ned. tik pagal sutarti

Ofiso Telefonas YArds 7-4787

Namų Tel. PROspect 6-1930

Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Sautkit Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'S

DANTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Telefonas YArds 7-2246

Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakare

Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS